

GLAS

umirovljenika

Glasilo Sindikata umirovljenika Hrvatske

Broj 229

ISSN 1849-7837 // Zagreb, siječanj 2016. // Godina XXII.

UVODNA RIJEČ

Ima li Hrvatska preniske mirovine ili previše umirovljenika?

Piše: Jasna A. Petrović

Pamtite li kad je premijer Milanović rekao da su „mirovine niske, zato što ima previše umirovljenika“. Bilo je to 9. svibnja 2012. i to na skupštini njegovog koalicijskog partnera - koje li ironije - umirovljeničke stranke HSU. U međuvremenu nije ništa napravio kako bi mirovine bile više, jer rast od prosječnih 5 kuna u posljednje dvije i pol godine može se samo nazvati - zamrznutim mirovinama.

Možda je prošla vlada nešto učinila jedino po pitanju smanjivanju broja umirovljenika. Ako pažljivo proučite statistike Hrvatskog zavoda za mirovinsko osiguranje, otkrit ćete da ranije umiru oni s nižim mirovinama. Što tanje usklađivanja mirovina, to više preminulih umirovljenika, pa time i manji teret na državne financije.

Sada opet imamo umirovljeničku stranku na vlasti, istina samo s jednim saborskim zastupnikom. Hoće li Blok umirovljenici zajedno (BUZ) doista zagovarati prava umirovljenika, onih 20 posto glasača kojima se u predizbornoj kampanji posvetilo tek nekoliko uopćenih rečenica.

HDZ je tako napisao da su „mirovine naših građana u ovom trenutku relativno niske u usporedbi s prosječnim mirovinama u drugim europskim zemljama“ te kako „apsolutno moraju biti veće i to je ono čemu ćemo stremiti“.

Ako je HDZ pod relativno niskim mirovinama mislio da su one niže po njihovoj relativnoj vrijednosti, tj. udjelu u prosječnoj plaći, onda je to točno. Na sramotnom smo trećem mjestu od dna po njihovoj relativnoj vrijednosti i pri vrhu ljestvice siromašnih starica i staraca.

Ako je tvrdnjom kako mirovine moraju „apsolutno biti veće“ HDZ mislio da se prosječna mirovina mora hitno povećati na više od 40 posto udjela u prosječnoj neto plaći, što propisuje čak i međunarodna konvencija br. 102, potpuno su u pravu. No zašto onda kažu, onako s figom u džepu, kako je to ono čemu će stremiti?!

Hajde, prestanimo previše misliti, a premalo osjećati. Siromaštvo starijih je činjenica, a sramotna je država, kaže 25.000 potpisnika peticije protiv siromaštva, koja ne voli svoje stare.

U OVOM BROJU:

PODRŠKA PETICIJI IZ ŠATORA

Velik broj branitelja na rubu je siromaštva

str. 2

PETICIJA „GLASAM PROTIV SIROMAŠTVA STARIJIH OSOBA“

Više od **25.000** poruka Vladi: Uvedite hitne mjere protiv siromaštva!

str. 3-10

POVEĆALO

Umirovljenici protiv kanadizacije zdravstva!

str. 11

ABECEDA DRUGOG MIROVINSKOG STUPA (2. DIO)

Virtualna mirovina bez ikakvog jamstva?

str. 17

Vodič HZZO-a

info.HZMO

SSSH PORUČUJE: Povećajte standard, uložite u ljude

Savez samostalnih sindikata Hrvatske (SSSH) s potpisom predsjednika Mladena Novosela, uputio je 5. siječnja pismo predsjedniku HDZ-a Tomislavu Karamarku i predsjedniku MOSTA nezavisnih lista Boži Petrovu u kojem iznose najvažnije probleme i izazove buduće vlade.

„U trenucima dok su u tijeku pregovori o sastavu i programu rada buduće Vlade, SSSH želi još jednom skrenuti pozornost na ključne izazove koji stoje pred budućom Vladom, a koji su trenutno u javnom diskursu ponovo zanemareni. Povećanje stope zaposlenosti, stvaranje kvalitetnih radnih mjesta, porast životnog standarda i osiguranje kvalitetnih i dostupnih javnih i socijalnih usluga ubrajaju se u najvažnije ciljeve koji stoje pred idućom Vladom, te su ujedno mjerila kojima će se ocjenjivati njezina uspješnost” stoji u pismu.

Pitanja zapošljavanja i socijalne politike, te povećanja životnog standarda, ističu u SSSH-a, moraju se rješavati paralelno sa stvaranjem pretpostavki gospodarskog rasta, budući da način na koji do gospodarskog rasta dolazi neizbježno izravno utječe na kvalitetu radnih mjesta koja se otvaraju i distribuciju dohotka - zaključak je Saveza samostalnih sindikata Hrvatske.

BUZ: Podržavamo Peticiju SUH-a

BLOK UMIROVLJENICI ZAJEDNO (BUZ) na svojim web stranicama, te stranicama ogranaka, javno je podržao akciju SUH-a „Glasam protiv siromaštva starijih osoba!” Također, predsjednik BUZ-a Milivoj Špika i predsjednica SUH-a Jasna A. Petrović zajedno su sudjelovali u emisiji HTV-a Treća dob, koju je uredila Anita Hrستیć. Pričalo se o peticiji i njezinim zahtjevima, ali i o tome hoće li BUZ, kao dio Domoljubne koalicije, uspjeti utjecati na životni standard starijih.

PODRŠKA PETICIJI IZ ŠATORA

Velik broj branitelja na rubu je siromaštva

Đuro Glogoški je krajem listopada spontano nazvao zagrebački ured Sindikata umirovljenika SUH-a, te kolegi Milici Čavkić rekao kako podržava Peticiju SUH-a protiv siromaštva, koju smo netom pokrenuli.

Pozvali smo ga na razgovor i jedno zimsko poslijepodne u prostorijama Radničkog doma razgovarali o našoj Peticiji i problemima starijih osoba, a osobito umirovljenih branitelja i invalida Domovinskog rata. Glogoški, u pratnji supruge i Zorice Gregurić, braniteljske aktivistice, bio je vrlo zaokupljen i problemom kratkog životnog vijeka branitelja te brojem samoubojstava, jer je netom pristigao s prezentacije istraživanja samoubojstava umirovljenih branitelja Domovinskog rata.

Naglasio je i sam da je u javnosti stvorena pogrešna predodžba kako su branitelji bogati umirovljenici, a zapravo ih većina teško preživljava s niskim opskrbinama iz socijalne zaštite.

Mnogi su na rubu siromaštva, a osobito su u toj situaciji udovice hrvatskih branitelja i članovi obitelji umrlih jer su njihove mirovine relativno niske.

Uz navedene probleme, Glogoški naglašava i socijalnu isključenost branitelja odmah nakon rata, koja traje do danas, jer nakon rata nije izvršena profesionalna orijentacija i procjena ostataka radne sposobnosti i mogućnost zapošljavanja branitelja, a još manje nastavka školovanja ili prekvalifikacije.

Dogovoreno je da se u suradnji sa SUH-om organizira okrugli stol o siromaštvu i socijalnom statusu hrvatskih branitelja, što će biti realizirano u veljači.

U razgovorima su sudjelovali predsjednica SUH-a Jasna Petrović, zamjenik Milan Tomičić, potpredsjednica Biserka Budić, predsjednik Podružnice umirovljenika Oružanih snaga RH Ilića Jularić i tajnik Anđelko Vižintin.

Više od 25.000 poruka Vladi: Uvedite hitne mjere protiv siromaštva!

U virtualnom svijetu je do sada zabilježeno više od stotinu tisuća „posjeta” našoj Peticiji, a na ulicama, po stanovima, u uredima, pričali smo uživo o siromaštvu starijih s pedesetak tisuća hrvatskih građana. I svi poručuju isto: zaustavite siromaštvo!

Pišu: Jasna A. Petrović i Maja Šubarić Mahmuljin

Zašto je Sindikat umirovljenika Hrvatske pokrenuo potpisivanje peticije „Glasam protiv siromaštva starijih osoba”? Zato što smo se svakodnevno susretali sa ljudima kojima je ukradeno dostojanstvo, koji su poniženi u svojoj neimaštini, koji gladuju i prikupljaju boce i drugi otpad ili uzimaju ostatke hrane po tržnicama kako bi preživjeli. Jer smo slušali političare i čitali novinske članke u kojima su ti isti stariji ljudi, oni koji su radili, gradili i čuvali Lijepu našu, nazivani balastom, teretom, suvišnim ljudima. Jer smo pratili predizbornu kampanju i shvatili kako nas 20 posto stanovnika tamo naprosto nema, osim u stavkama - zamrzavanje, rezanje, brisanje.

U početku smo dvojili hoćemo li uopće dosegnuti brojku od 10.000 potpisa, jer je siromaštvo tema o kojoj se ne govori, to je sramota o kojoj se šuti. Izgubljeni u svojoj letargiji i depresiji, uronjeni u svoju ogorčenost zbog osjećaja nemoći, ljuti i na pomisao da bi ponovno trebali otvoriti srce nadom, mnogi naši sugovornici u dvomjesečnom procesu komunikacije, naprosto nisu bili spremni povjerovati da i jedan mali potpis može promijeniti svijest i svijet.

Iza nas su tisuće pročitanih svjedočenja o siromaštvu, iskrenih, osobnih i emotivnih kazivanja; to je mučnina koju pokušavamo zajedno sa svima koji su privirili na neki od dnevnih postova na Facebook stranicu peticije (<https://www.facebook.com/Peticija-Protiv-Siroma%C5%A1tva-Starijih-Osoba-1023996364318823/?fref=ts>), kliknuli na web stranicu Sindikata umirovljenika (<http://www.suh.hr/>) ili se potpisali na stranicu Peticije (http://www.peticija24.com/glasam_protiv_siromatva_starijih_osoba), transformirati u dodatni legitimitet i snagu našim zahtjevima za hitnim uvođenjem mjera protiv siromaštva starijih.

U trenutku dok ovo pišemo, u virtualnom svijetu je do sada zabilježeno više od stotinu tisuća „posjeta” našoj Peticiji, a na ulicama, po stanovima, u uredima, pričali smo uživo o siromaštvu starijih sa pedesetak tisuća hrvatskih građana. U podršci i potpisima pridružili su se i mnogi ugledni i časnici ljudi, čija imena ne treba navoditi, jer oni nisu izuzetak, a mogli bi postati pravilo. To bi značilo da je naša misija na pola puta. Potpise su indirektno dali i svi oni koji su nas ignorirali, odbijali, zaobilazili, optuživali. I s njima smo razgovarali. I oni su čuli poruku.

Da, kroz dva mjeseca u kojima se vode postizborni pregovori o formiranju Vlade, slušamo vaša svjedočenja, pričamo po medijima, pokušavamo probuditi interes javnosti za ovu tabu temu koju se sagledavalo kao sporadičnu, ekscentričnu, ogra-

Zašto smo potpisali peticiju

U civiliziranim zemljama starost se cijeni i poštuje, a na ovim našim prostorima jednostavno vas “stave pod tepih” i zaborave. Siromaštvo je poniženje svake zajednice, od obitelji pa do države!

- Apeliram na gospodina Oreškovića da malo uključi srce ispod menadžerskog leđa!
- Smatram da nakon sedamnaest godina dugog redovnog školovanja, dodatnih edukacija i 35 godina poštenog rada zavrjedujem život koji nije opterećen strahovima kako ću nadalje s mojom mirovinom od 2.358,0 kn.
- Gade mi se svi političari jer imaju tolike privilegije. Gledam u našem gradu turiste, starije osobe iz istočnih zemalja koji si mogu priuštiti da putuju, a naši ljudi ne mogu ništa od jadne mirovine.
- Zato što mi mirovina nije dostatna za normalan život. Pod tim podrazumijevam pla-

- ćanje režija za stan od 28 kvadrata, grijanje, hranu. Nemoguće je otići u kino, kazalište ili, ne daj Bože, na koncert, a o Jadranskom moru mogu samo sanjati. Zato što se osjećam kao građanin drugog reda jer zbog male mirovine ne mogu ni kredit podići u banci. Kažu da mi za život mora ostati 2.000 i nešto, a mirovina je 1.740.
- Ja sam 32 godine izdvajala za svoju penziju. Skupilo se oko 450.000 kn bez kamata, a sad me sram reći kolika mi je penzija. Gdje je nestao moj novac?
- Samohrana sam majka i jedva preživljavam s mirovinom koju imam od pokojnog supruga, od nje uzdržavam i petero djece, tako da mislim da su mirovine svih

- nas umirovljenika sramota, pogotovo onih koji uz sve izdatke imaju i djecu u srednjim školama
- Hvala za peticiju. Svakodnevno gledam siromahe koji kopaju po kantama smeća za pet ambalažu i beskućnike koji prodaju „Ulične svjetiljke” kako bi preživjeli. Smatram nedopustivim da RH ne brine o starijim građanima, smatram to zločinom i potrebno je učiniti sve što se može kako bi se siromašnim starijim građanima omogućio život dostojan čovjeka.
- Peticijom se traži ispravljanje nepravde prema osiromašenim umirovljenicima. Peticija je realni pokušaj da se ispravi nepravda prema nepravedno oštećenim

ničenu samo na javne kuhinje, sakupljače plastičnih boca i beskućnike. No, siromaštvo stanuje i u našim domovima.

Kad 55 posto umirovljenika prima mirovine niže od 2.000 kuna, onda tu nema dvojbe da je siromaštvo svakodnevnica većine starijih osoba. Ne trebaju nam Eurostat i Državni zavod za statistiku, a koji ionako potvrđuju kako je svaki treći stanovnik Hrvatske stariji od 65 godina - siromašan, te da je to i svaka druga žena iste dobi. Ne trebaju nam niti istraživanja i metodologije izračuna siromaštva, kad znamo da smo u zoni bijede i očaja.

Eto i kratkog sažetka svjedočenja pročitanih na stranicama Facebook stranice, Peticije, zabilježenih u razgovorima, sažetka začinjenog mučninom od čitanja i proživljavanja, te brojnim suzama:

- *nevjerica da je išta moguće postići ili promijeniti na bolje*
- *razočaranost što se u svim političkim istupima i medijima starije osobe percipira kao teret, a umirovljenike kao balast proračuna*
- *snažna svijest o niskim i ponižavajućim mirovinama*
- *prestravljenost mogućim rezanjem mirovina*
- *sumnja kako će biti i gore*
- *odbijanje osjećaja krivice zbog vlastitog siromaštva*
- *stajalište kako je na vlasti u Hrvatskoj mafija (počevši od ratne privatizacije i uništavanja gospodarstva)*
- *uvjerenje kako političari i bogataška elita nemaju pojma o stvarnosti u kojoj živi većina stanovnika, a ako znaju, onda ignoriraju*
- *mišljenje da bi svaki građanin trebao imati državnu potporu (temeljni prihod) za preživljavanje*
- *čvrsto stajalište kako umirovljenici koji su mirovine stekli radom od 30 ili 35 godina trebaju imati dovoljne mirovine za dostojanstven život*

- *ogorčenost zbog velikih i rastućih socijalnih razlika u zemlji i neosjetljivosti bogatih*
- *zabrinutost zbog odumiranja socijalne države u RH*
- *strah od privatizacije zdravstva*
- *strah od ovrha i gubitka doma*
- *strah od poreza na nekretnine*
- *spremnost dijela potpisnika da se protiv siromaštva bore i otvorenijim metodama.*

Još se mnogo toga može dodati ili oduzeti, poslagati drukčijim redom. Na početku i na kraju svega ostaje čovjek i njegova spremnost na solidarnost. Sve je više i mladih na online peticiji koji svjedoče o svojem strahu za budućnost, te se stide svoje zemlje koja se odrekla onih koji su je rodili i gradili. Da, kad su palače suviše raskošne, žitnice su prazne.

Bogaćenje elita neljudski distanciranih od stvarnosti je ogledalo u kojem se siromah teško prepoznaje. U tom zrcalu je krik očaja, a ovo je zemlja u kojoj je zveckanje novca glasnije od kruljenja praznog želuca. Amputirana nam je nada, katapultirani smo na marginu društva. Ipak, u ovoj zemlji ima dovoljno za svačije potrebe, iako nema za svačiju pohlepu.

Ipak, povjermimo kako će gluhi čuti, a slijepi vidjeti. Za sada smo napisali pismo Tomislavu Karamarku i Domoljubnoj koaliciji, te Boži Petrovu i Mostu nezavisnih lista. Pismo smo ostavili za svakog saborskog zastupnika poimence, da ga čeka, zajedno sa zahtjevima iz naše Peticije kad dođu na zasjedanje Sabora na kojem će izabrati Vladu.

I onda ćemo dogovoriti naš odlazak u Vladu, gdje ćemo uručiti potpise i tražiti razgovor o gradnji zida protiv siromaštva. Zato ne gubite nadu ako odgovor na naše zahtjeve ne dolazi brzo, jer jedno je sigurno, ono što ćemo dobiti zavisi samo od snage našeg htijenja i upornosti borbe.

PULA NETA ŽIKOVIĆ: Napravili smo dobar posao

U Podružnici Pula prikupljeno je najviše potpisa - čak 3.302, sa čime su tamošnji SUH-ovci vrlo zadovoljni. „Mislim da je broj potpisa jako dobar u

odnosu na broj naših članova. Smatram kako smo napravili dobar posao i da smo se javili baš u pravo vrijeme kada se formira nova vlast”, naglašava Neta Žiković, predsjednica Podružnice SUH Pula.

Prilikom provođenja akcije nisu imali nikakvih poteškoća i to zahvaljujući dobroj suradnji s organima vlasti. „Naša je vlast dobra i podržava nas u svim našim akcijama. Dobili smo prostor, a potpise smo mogli prikupljati i po kućama. Jako puno mladih ljudi potpisalo je peticiju. Ugodno me iznenadilo da nas toliko mladih ljudi podržava. Rekla bih da nas žale pa nam žele pomoći.”

Tajna tako velikog boja potpisa je u tome što su se u Puli dobro organizirali i pripremili za peticiju. Imali su štand na tržnici ispred

umirovljenicima postojećom zakonskom regulacijom.

- **Ne mogu samo čekati i kukati, dižem svoju glas, o nepravdi!**
- **Divno ... samo se bojim da s ovom peticijom ne možemo ništa nego samo obratiti pažnju... U ovoj zemlji nema sluha za sitotinjlu, na žalost...**
- Jer treba na 1. mjesto u obračunu mirovine staviti radni staž i ukinuti beneficije; novac koji služi u druge svrhe treba vratiti u mirovinski sustav; treba provjeriti lažne invalide; treba dodati dio mirovine od pokojnih bračnih partnera te povećati minimalne mirovine i socijalne naknade starijima, jer mi smo - ako ništa drugo - veli-

ka glasačka mašina.

- **Začepite pipu di curi u privatne džepove, i bit će i za gladnu djecu i za siromašne i stare, a vjerujte i za nova zapošljavanjal Nema izgovora!**
- Žalosno i sramotno da ovakva hvale vrijedna peticija ima toliko malo potpisa i komentara. Znam da većina umirovljenika nema internet. Isto tako ne mogu vjerovati da današnji mladi ne shvaćaju da je to njihova budućnost.
- Da, u pravu ste. Stariji nemaju internet i šute jer ne vjeruju da je ista moguće promijeniti. Mladi su zamrznuti u svojim strahovima. Ovo je zemlja bez nade.
- Stariji ljudi zaslužuju i trebaju dobiti život

s više dostojanstva!

- Imam relativno zadovoljavajuću mirovinu u odnosu na većinu umirovljenika, ali daleko od onog iznosa koji bi trebala imati s obzirom na visinu plaće i posao koji sam obavljala. Međutim, ne podržavam peticiju isključivo zbog sebe već zbog jada i bijede većine umirovljenika koji su cijeli život pošteno radili i sad su sprdačina i teret svakoj vlasti.
- Prestrašno je da moraju birat da li da jedu ili da plate račune od režija. Nisu to zaslužili...
- Potpisujem ovu peticiju jer sam i ja jedna od starijih osoba koja je dovedena u situaciju da s mirovinom od 1.100 kn mje-

marketa subotom kada je najviše ljudi na ulici. Uz to, išli su po kućama te prikupili više od 1.500 potpisa u kancelariji SUH-a gdje su ponedjeljkom, srijedom i petkom od 9 do 12 sati dolazili zainteresirani građani.

„Molili smo i prijatelje da potpišu. Nitko nije prigovorio zašto to radimo. Svi su dali podršku i nije bilo negativnih komentara. Samo smo imali jedan slučaj starije žene koja je potpisala pa se vratila da provjeri o čemu je riječ. Stariji ljudi podržavaju peticiju i našu želju da se ipak nešto za njih i sve umirovljenike napravi jer im nije lako”, ističe Žiković, koja smatra da je peticija došla baš na vrijeme da se vidi kako će se nova Vlast ponašati prema umirovljenicima.

„Mi smo u Puli napravili jedan lijepi posao i ako to bude koristilo ljudima bit ćemo zadovoljni. Voljeli bismo povećati broj akcija, izleta i aktivnosti jer nam to pomaže da prikupimo brojno članstvo koje podržava naše programe”, napominje Žiković i za kraj poručuje: Sada moramo čekati i vidjeti da li će nadležni prihvatiti peticiju. Preporučila bih našem rukovodstvu da bude što više akcija poput ove. Ukoliko se ne pojavljujemo u medijima i ne iznosimo svoje probleme, nitko neće niti znati što nas tišti i nećemo imati rezultata. Mi u Istri borit ćemo se koliko god bude trebalo i raditi na tome da se poboljša život starijih ljudi, da ne umru gladni.”

ZAGREB

LJUBICA RADMANOVIĆ: Išla sam od kuće do kuće

S obzirom na uvjete u kojima su radili, u Podružnici Kraš-Zagreb vrlo su zadovoljni s 592 prikupljena potpisa.

„Kako nismo imali svoj prostor za prikupljanje potpisa, bili smo prisiljeni snalaziti se na sve moguće načine. Svatko je radio kako je najbolje znao, a ja sam osobno išla od kuće do kuće u svom kvartu. Budući da sam inače dosta aktivna u društvu, prikupljala sam potpise i na raznim skupovima. Čak sam zamolila jednu gospođu u autobusu da potpiše, i pristala je. Vjerujem kako su svi postupili na sličan način”, naglašava Ljubica Radmanović, predsjednica Podružnice SUH-a Kraš-Zagreb.

Prilikom prikupljanja potpisa na terenu peticija je kod ljudi izazivala najrazličitije reakcije s kojima su se SUH-ovci u Zagrebu

morali nositi.

„Bilo je pohvala i drugih vrlo povoljnih reakcija, ali i komentara da je sve uzaludno. Neki su i odbijali dati svoj potpis. Zanimljivo je da su peticiju potpisivale sve generacije - od studenata do najstarijeg umirovljenika u 90-tim godinama”, nastavlja Radmanović i dodaje kako je peticija samo zvono na uzbunu da nešto „ne štima”.

„Mi osjećamo da nešto treba poduzeti, ali pitanje je koliko će naše zahtjeve netko shvatiti ozbiljno. Sve ovisi o tome kome potpisi dođu u ruke i koliko je Vladi stalo do realizacije. Osobno bi mi bilo važno da usvoje zahtjev SUH-a kojim bi se omogućilo da svi samci mogu koristiti i dio mirovine bračnog partnera poslije njegove smrti.” kazuje Radmanović i za kraj poručuje kako nakon prikupljanja potpisa preostaje dobro razraditi i rješavati stavku po stavku, ali i proširiti zahtjeve peticije.

„Uvjerena sam da se svi zahtjevi neće uvažiti, ali bit ćemo zadovoljni ako se ispuni i dio zahtjeva. Potpisima smo pokazali da imamo problem, a sada ga moramo rješavati”, zaključuje.

CAVTAT

ANTE MANDIĆ: Nitko nije odbio potpisati

U Cavtatu ocjenjuju da je 300 potpisa velik broj jer se radi o malom gradiću. Ipak, smatraju kako se moglo prikupiti još više potpisa samo kada bi bilo malo više volje i suradnika. Poteškoća pri prikupljanju potpisa nisu imali.

„Reakcije ljudi su bile vrlo pozitivne. Svi su željeli biti solidarni i nitko nije odbio potpisati peticiju, niti je bilo ikakvih negativnih komentara prilikom prikupljanja potpisa na terenu. Umirovljenici su kroz ovu peticiju

pokazali zajedništvo i solidarnost u svojim poteškoćama”, naglašava Ante Mandić, predsjednik Podružnice SUH-a Konavle iz Cavtata i dodaje kako su do potpisa dolazili na razne načine.

„Prikupljali smo potpise po kafićima, trgovima i na drugim sličnim mjestima, jedino nismo išli od kuće do kuće. Ja sam osobno vodio grupu umirovljenika u Banju Vrućicu i u Terme Laktaši, pa sam i tu priliku iskoristio kako bih prikupio što više potpisa”, nastavlja Mandić.

Drže kako su peticija i njezini zahtjevi došli su u pravi trenutak i to su prepoznali mnogi umirovljenici, svjesni loše ekonomske situacije u kojoj se nalazimo i nepovoljnih uvjeta života.

sečno ne živi život dostojan čovjeka.

- **Ja mislim da nas je država opljačkala, jer nam je u fond ubacila svećenstvo, koje nikada nije ništa uplatilo, a dobiva penzije, kao i dijaspora koja nije uplaćivala u naš fond, a neki od njih primaju penzije iz istoga.**
- Rasprodajemo što imamo, da nekako preživimo.
- **Sramotno niske mirovine u Hrvatskoj su odraz nezapamćene pljačke hrvatskog naroda i hrvatskog bogatstva za vrijeme i nakon domovinskog rata izvršene od strane vladajućih struktura. Tim više je ta činjenica prestrašna što za to još nitko nije odgovarao.** A počelo je sa Tuđmanovih

„vladajućih 200 porodica” u Hrvatskoj. Dakle, s jedne su strane uništene postojeće industrije, poljoprivreda, obrti perfidnom pljačkom imovine i bacanjem radnika na cestu, a s druge strane stvarana su izmišljena radna mjesta gdje nisu važne nikakva stručnost ni moralnost, nego rodbinska povezanost i poznanstvo. Zato nam i je kako je, zato su nam stručnjaci nezaposleni i bježe trbuhom za kruhom izvan svoje domovine, a njihov posao „rade” polupismeni rođaci i kumčad, zato nam osiromašen narod ostaje bez krova nad glavom zbog 300 kn duga državi. A sve je to još i danas prisutno i to cijelo vrijeme pod krinkom istinskog domoljub-

lja. Korupcija, nepotizam, nikakav sustav vrijednosti, bespravna država, besperspektivnost, nepostojanje kolektivne nacionalne svijesti, beskrupuloznost, besramnost, to su pošasti koje su zadesile jednu kulturnu, bogatu, prekrasnu, europsku Hrvatsku.

- Ja razumijem. Tuđu pomoć moraju nažalost platiti koja može dosegnuti svotu i do 900 kn po osobi. Izračunaj onda koliko im ostaje. Ako imaju imovinu evo socijalne radnice te s ljudima u dom, a imovina državi. Tako vrše pritisak na starije i nemoćne da se moraju odreći svog doma u zamjenu kojekakvih privatnih domova za starije i nemoćne gdje su neizdrživi uvje-

njena i za koje se borimo, a sada trebamo vidjeti kako će nadležni reagirati pa se dogovoriti za daljnji način nastupanja. Svi se moramo angažirati u ovom postupku jer moramo biti solidarni - svi se mi borimo protiv siromaštva starijih ljudi”- zaključuje Mandić.

VR SAR

IVAN RADETIĆ: Pravi trenutak da se naš glas čuje

Podružnica Vrsar prikupila je 854 potpisa, što je više nego duplo u odnosu na broj njihovih članova, stoga drže da je broj prikupljenih potpisa jako dobar.

„Pozivu za potpisivanje peticije odazvali su se i umirovljenici koji nisu članovi našeg sindikata, kao i drugi građani. Nismo imali nikakvih poteškoća na terenu, a peticija je prihvaćena s velikim razumijevanjem za položaj umirovljenika u našem društvu”, rekao je Ivan Radetić, predsjednik Podružnice SUH-a Vrsar.

Uz peticiju, svim predstavnicima političkih opcija koje su se kandidirale za Sabor RH predstavili su i Programsku platformom SUH-a 40+.

„Cilj nam je bio da političari stranaka koje će biti zastupljene u Saboru prepoznaju naše probleme - da je 650 tisuća umirovljenika u zoni siromaštva, da su u zadnje tri godine mirovine usklađivane u prosjeku za 5 kuna, da prosječna mirovina iznosi oko 2.200 kuna i da je prosječna mirovina u odnosu na prosječnu plaću pala ispod 39 posto”, nastavio je Radetić.

Platforma i peticija dobro su prihvaćene. Peticiju smo uvećali i stavili na sve oglasne ploče u našoj općini, a reakcije ljudi su bile pozitivne.

„Mnogi su nam zahvaljivali što smo pokrenuli ovu inicijativu u nadi da će Vlada prionuti rješavanju naših problema. Sada je pravi trenutak da se naš glas čuje!”, naglašava Radetić i dodaje kako je svaki zahtjev iz peticije realan i na njegovom rješavanju trebamo inzistirati.

U tu svrhu je SUH Istarske županije ugovorio s TV NOVA iz Pu-

le da jedna od podružnica mjesečno nastupa u polusatnoj emisiji gdje se govori o aktivnostima udruge, planovima i problemima. „Potrebno je udružiti sve snage i kontinuirano djelovati u smislu realizacije zadanih ciljeva. Nakon formiranja Vlade moramo i mi naše planove operacionalizirati”, zaključuje Radetić.

POREČ

ALDO JURCAN: U jesen - prosvjedi?

Podružnica Poreč prikupila je 871 potpis, s čime je u potpunosti zadovoljna, iako drže da su mogli prikupiti i više.

„Da bismo akciju reklamirali na cijelom području bivše općine Poreč, pored plakata, bilo je potrebno oglasiti se na Radio centru Poreč. Snimljena je emisija o ciljevima peticije i na taj način smo upoznali građane o tome što su njeni stvarni ciljevi te ih pozvali da daju svoj potpis. Ogromna većina naših sugrađana podržali su akciju”, naglašava Aldo Jurcan, predsjednik Podružnice SUH-a Poreča.

Potpisivanje Peticije je bilo organizirano i svakodnevno od 9,00 do 12,00 sati u podružnici, odnosno u klubu Galija, pa su tako na vrata pokucali mnogi građani u prolazu.

Naravno, najviše potpisa prikupili su u dvije subote kada su organizirali potpisivanje pred gradskom tržnicom u Poreču. „Već prvog dana na štandu dostigli smo 350 potpisa. Dobrim radom članova predsjedništva u Taru je sakupljeno daljnjih 130 potpisa, a u Višnjanu skromnih 60 potpisa. Međutim, takve akcije pokazuju kako je riječ o pravom sindikalnom radu. Iako je bilo i onih sumnjičavih prema mogućem ishodu, većina je odlučila progovoriti. Ljudi su svjesni da je zemlja u teškom ekonomskom stanju, ali ipak vjeruju da se upornošću može postići pomak nabolje. Mnogi su nas porečke SUH-ovce ohrabivali i molili da budemo uporni u ostvarivanju ciljeva akcije”, nastavlja Jurcan, ponosan na porečke aktiviste.

Nakon što se peticija uručila Vladi, porečki SUH drži potrebitim razraditi program mjera koje će se poduzeti u slijedećih godinu dana, Vladi dati šest mjeseci da se izjasni o svim zahtjevima peticije. Ukoliko bi se oglušila na zahtjeve SUH-a, podržane brojnim potpisi-

ti za život. Ne dao Bog da ostanete nepokretni. Ljudi jednostavno živi trunu u ranama i vlastitom izmetu. Nemate se kome požaliti jer je socijalna radnica obavila posao kad vam je našla smještaj. Čast iznimkama, tj. domovi koji su sasvim u redu, ali na žalost vrlo ih je malo. Tako je prošao moj djed. Dao je stan u Zagrebu, a završio u domu gdje su ga prematali i obrisali krpom samo navečer. Ja se nisam mogla o njemu brinuti zbog vlastite bolesti. Umro je strganog kuka u ranama. A radio od svoje 16. do 60. godine. Imao je mirovinu 1.850 kn. Kuk je strgao u domu. Operaciju kuka nije doživio zbog liste čekanja. Probajte si zamisliti dočekati smrt u tim bolovima i uvjetima, a samo zbog premale mirovine.

- **I sama se nalazim na samom dnu egzistencije, u obiteljskoj smo mirovini, moja malodobna kćer i ja, blokirane niz godina, preživljavamo od 1.554 kn.**

- Invalid sam već 10 godina. Imam malu mirovinu, ali i studenticu i muža koji ne može raditi a još nema uvjeta za mirovinu. Patimo, a još nismo za umrijeti. Ima puno umirovljenika koji su mladi umirovljeni radi političkih manevara Vlade. Svi nas plaše da smo teret kao da smo mi uzrokovali ovakvo ekonomsko stanje. Ako nitko ne potpise ne može doći do pomaka. U civiliziranim društvima cijene i poštuju starije osobe i invalide. Da smo kulturniji, učili bi mlade kako će ubrzo i sami ostarjeti i da je iskustvo neprocjenjivo i vrijedno poštovanja.
- **Sramotno je da nakon odrađenog radnog staža kad više nisi sposoban sam sebi pomoći još moraš i gladan umrijeti. Kud ide ovaj svijet? Glasam da se ne zaboravi da smo mi socijalna država.**
- Potpisala sam zbog toga što mi je mirovina premala, a našu vladu nije briga kako se živi.

- Zato što sam nezadovoljna svojom mirovinom. Radila sam 35 godina i 17 dana konstantno. Kada mi je firma otišla u stečaj obratila sam se na Zavod za zapošljavanje. Od pravnikinje sam saznala da nemam nikakva prava i da moram u mirovinu po sili zakona, premda sam htjela raditi jer sam zdrava i sposobna za rad, te su me nasilu umirovili. Dobila sam bijednu mirovinu jer sam imala 56 g. i nisam imala dovoljno godina za punu mirovinu. Smatram da sam oštećena i obespravljena jer nisam imala izbora.
- Radili smo pošteno i zaradili svaku lipu. Vladari nam se kunu u EU, a naši umirovljenici kopaju po kontejnerima što je u neprijateljskoj Jugi bilo nezamislivo. Dolaze nam na ljetovanje i provod umirovljene klozet-frajle iz Njemačke. Pokrali su u tranziciji umirovljenički fond i sada se prave domoljubi. Sramota. Zato što sam i ja umirovljenik u invalidskoj mirovini sa

ma, ovogodišnja jesen bi trebala biti burna - u organizaciji javnih prosvjeda.

„Najvažnije je povećati niske mirovine, one koje su ispod 3.500 kuna i to onima koji su ih stekli temeljem rada, a građanima koji nemaju radnog staža, a navršili su 68 godina života, ja bih tražio da dobiju tzv. socijalnu mirovinu dovoljnu za preživljavanje”, završava Jurcan. „No, bilo je i onih koju su govorili - ‘Što vam to treba, pa vi u Istri živite dobro.’ Da, mi u Istri živimo bolje od stanovnika nekih krajeva Hrvatske, ali baš zato je bilo važno da mi iskažemo - solidarnost!”, zaključuje.

SISAK

ZVONKO PERKOVIĆ: Mladi su s nama

U Podružnici Sisak prikupljeno je 414 potpisa s kojima su zadovoljni, ali smatraju da je moglo biti i više da su se pojedine institucije uključile.

„Veliki broj potpisa prikupili smo zahvaljujući angažmanu moje obitelji. Želim se zahvaliti i Marjanu Kolaru, koji mi je također puno pomogao. Moram naglasiti da Matrica umirovljenika u Sisku nije dala ni jedan potpis, a njihov predsjednik uopće nije bio zainteresiran za prikupljanje potpisa. Nije

bilo pomoći ni od predsjednika Koordinacije umirovljenika i bivšeg predsjednika SUH-a Sisak Božidara Pintarića, koji ju čak nije niti potpisao”, razočarano naglašava Perković. Unatoč poteškoćama, peticija je bila uspješna i to zahvaljujući odličnim reakcijama građana koji su dali svoj doprinos.

„Nije bilo negativnih reakcija, dapače, samo pozitivne. Svi su bili optimistični, a posebno me iznenadila mlađa generacija. Imaju roditelje, bake i djedove pa znaju što je to borba za umirovljenike. Svjesni su da će danas-sutra i oni biti umirovljenici te su prepoznali boljitak za koji se SUH zalaže”, nastavlja Perković, koji je sam prikupio i oko stotinu potpisa hodanjem po gradu. Kako nije mogao dobiti štand, išao je uglavnom po kafićima i pristupao ljudima.

„Gdje god sam došao po potpise, nisam imao nikakvih problema, jer me ljudi poznaju i poštuju. Moja obitelj je također prikupljala potpise među poznatima i na poslu. Sve sam radio s ljubavlju i velikom željom. Moj stav prema peticiji je pozitivan. Veliki sam optimist i smatram da će buduća Vlada reagirati pozitivno na naše zahtjeve”, poručuje.

PEŠĆENICA - ZAGREB

MIRJANA NOVAČIĆ: Beznade s ruba siromaštva

U Podružnici Peščenica ne kriju zadovoljstvo sa 693 prikupljena potpisa, ali drže da je moglo biti i više.

„Nažalost, vrijeme nam nije išlo na ruku. Kako je bilo hladno, na ulicama je bilo vrlo malo ljudi. Potpise smo prikupljali isključivo na štandovima - dva puta na Volovčici i dva puta na Trgu bana Jelačića”, naglašava Mirjana Novačić, predsjednica Podružnice SUH-a Peščenica i dodaje kako su imali nekoliko poteškoća prilikom prikupljanja potpisa.

„Nismo imali adekvatne stolove, pa smo ih sami obilježili i dali napraviti plakate. Željeli smo istaknuti o kakvoj je peticiji riječ i da se radi o Sindikatu umirovljenika Hrvatske. Da smo imali prave stolove i bolji prostor, bili bismo uspješniji”, nastavlja Novačić, koju je posebno zadivila mlada generacija, jer su, ocjenjuje, njihove reakcije bile mnogo pozitivnije nego one umirovljenika i starijih osoba.

„Iznenadena sam potpisima mladih osoba koje su nam prilazile i svesrdno podržavale peticiju. Starija populacija je uglavnom bila negativistički raspoložena i skeptična. Vidjelo se da su beznadni. Govorili su da je sve to „zabadava” i da se ništa neće postići”, ističe Novačić, koja pozdravlja peticiju i smatra da je vrijeme da se nešto poduzme po pitanju životnih uvjeta starije populacije.

„Starije osobe doista su na rubu siromaštva. Sada bi trebalo čvrsto stajati iza peticije i uključiti što više institucija i onih koji mogu pomoći da pokažemo kako peticija nije bila uzaludna, da stariji ljudi vide da se trud ipak isplati”, zaključuje.

1.400 kuna i suprug također s manje od 2.000 kuna.

- **Zato što je sramotno nakon odlaska u mirovinu živjeti bijedno na rubu gladi i siromaštva!** U civiliziranim zemljama starost se cijeni i poštuje, a na ovim našim prostorima jednostavno vas „stave pod tepih” i zaborave. Starost treba biti dostojanstvena, a ne bijedna.
- Zato što sam umirovljenica koja živi sama od mirovine 1.900 kn.
- Zato jer je dosta ove tiranije od strane hrvatske mafije.
- Žalosno je da moje kolegice koje su otišle u prijevremenu mirovinu s 25 godina staža imaju veću mirovinu od mene, koja sam otišla u penziju (nažalost, isto prijevremenu), ali s 38 godina staža. Mi koji radimo dulje, dobivamo manje. Briga me tko je na vlasti, samo nam dajte život dostojan čovjeka.
- **Siromaštvo je poniženje svake zajednice, od obitelji pa do države!**

- Previše je nezaposlenih i siromašnih u RH. Žalosno je da sve češće bake i djedovi sa svojim bijednim mirovinama moraju uzdržavati djecu, unuke...
- Tisuću je odgovora na ovo pitanje ali i jedan je dovoljan - degradacija starijih osoba kao ljudskih bića, živih bića koja se bore za goli život. U svijetu u kojem postoji toliko materijalnih dobara a između ostalih i milijarde tona hrane da ni najmanji crv ne bi trebao ostati bez nje, a kamo li svjesno živo biće.
- Siromaštvo starijih osoba koje više nisu u stanju zaradivati radom, smatram - nedostojnim čovjeka. Sramotom države u kojoj ti stanovnici žive. Uredene države brinu o svojim građanima treće dobi i nema siromaštva koje ljude nagoni u javne kuhinje i kopanje po kontejnerima...
- U mnogim zemljama EU je upravo tako - dobiva se status umirovljenika i povlastice bez obzira jeste li radili ili ne, dovoljno

je biti državljanin takve zemlje. Socijalna skrb na visokom nivou, mirovina nevelika, ali dostatna za potrebe, financirano grijanje tijekom zime.

- Zato što je sve više starijih i siromašnih ljudi u jako teškoj situaciji a cijeli svoj radni vijek su radili i izgrađivali ovu „Lijepu našu” u kojoj smo uvijek i živjeli. Sada kad bi trebali uživati u plodovima svoga rada, oni skupljaju boce po kantama za smeće, da bi imali za kruh, ali i to će se brzo ugasiti.
- Obilazim stare osobe, vidim kako žive, kolika su im primanja, koliko izdvajaju za lijekove, kako štede na režijama, hrani i grijanju. Onaj tko ima prosječnu mirovinu od 1500-2000 kuna preživljava. Za one koji imaju manje, a nemaju nikoga tko bi im pomogao, oni životare.
- **Država koja se ne brine za malu djecu, stare ljude i siromašne nije država već monstrum!**

GARČIN

EDITA SAMARDŽIĆ: Peticija je uspješna

U Brodsko Posavskoj županiji iznimno su zadovoljni odazivom građana na peticiju, za koju je na tom području prikupljeno 2.433 potpisa. Samo u Garčinu peticiju je potpisalo čak 450 osoba.

„Prikupljeno je više potpisa nego što smo u početku očekivali, tako da smo vrlo zadovoljni rezultatima. Tijekom prikupljanja potpisa nismo se susretali ni sa kakvim poteškoćama. Dapače, svi su rado potpisali peticiju”, ponosno je naglasila Edita Samardžić, predsjednica SUH-ove Podružnice Garčin.

Do potpisa su uglavnom dolazili posjećujući brojna domaćinstva, a peticija je među ljudima prihvaćena s puno odobravanja, jer je poslužila i kao prilika za otvorene razgovore, promišljanja, pa i kao svojevrsna kolektivna terapija od ojađenosti ekonomskom i socijalnom situacijom.

„Reakcije ljudi na peticiju bile su ohrabrujuće i zadovoljavajuće, što nas je posebno razveselilo. Peticija se pokazala uspješnom, a njezini zahtjevi realnim i ostvarivim. Smatram da zahtjeve peticije možemo proširiti upoznavajući ljude s problemima s kojima se svakodnevno susrećemo”, zaključila je Edita Samardžić.

SLAVONSKI BROD

IVICA ŠIMEK: Zahtjevi ne smiju pasti u zaborav

U Podružnici Slavonski Brod prikupili su 320 potpisa. Akcija za njih ima itekako smisla, jer je svima poznat položaj većine umirovljenika u Hrvatskoj.

„Ljudi su zaokupljeni svojim problemima, stoga je bila važna

upornost naših volontera koji su išli među njih, objasnili im uzroke siromaštva i potaknuli ih da se s time ne mire. Ništa nije nerješivo, samo moramo biti glasni”, naglašava Ivica Šimek, predsjednik SUH-a Slavonski Brod i dodaje kako su govorili ljudima „ako ništa ne poduzimamo, ne možemo niti očekivati boljitak.”

SUH je prilično brojna udruga i društva su česta, tako da im nije bio problem dobiti potpise svojih članova. Uz to, volonteri su izašli i u centar grada kako bi ljudima objasnili o kakvoj je peticiji riječ.

„Naši su članovi svjesni stanja većine umirovljenika i potpisi za ovu akciju su nada da će se nešto za njih učiniti. Ovu peticiju treba dobro iskoristiti i usmjeriti ju na pravo mjesto gdje će se nešto i poduzeti za egzistenciju ove siromašne skupine”, nastavlja Šimek i za kraj zaključuje:

„Samo da se uspije u onim krucijalnim zahtjevima vezanima za siromaštvo umirovljenika, već bi se puno postiglo, a dalje treba imati uporne ljude koji neće dozvoliti da ti zahtjevi padnu u zaborav”.

DONJI MIHOLJAC

MIRA KOSIĆ: Idemo do kraja

U Podružnici Donji Miholjac pozdravljaju angažman mladih. „Obradovala nas je pristigla čestitka iz Središnjice SUH-a za uspješno prikupljenih 503 potpisa za Peticiju protiv siromaštva starijih osoba, kao i veći broj potpisa mladih koji nas podržavaju, iako nisu naši članovi”, naglašava Mira Kosić, predsjednica Podružnice SUH-a Donji Miholjac.

Nakon obavijesti o peticiju koju su dali putem radija Donji Miholjac, u akciju prikupljanja potpisa krenulo je više od deset aktivista. Obilazili su svoje susjede, rodbinu i sugradane. Uz to, potpise su prikupljali i u svom uredu.

„Većina potpisnika bila je obradovana ovom akcijom i uvjereni u njen uspjeh, dok su poneki ljudi, osobito privrednici, bili protiv peticije ističući „da u današnje vrijeme najbolje žive umirovljenici!”, nastavlja razočarano Kosić.

Kao predsjednica Udruge SUH-a Donji Miholjac izražava osobnu zahvalnost Središnjici SUH-a na tome što je pokrenula ovu hvalevrijednu akciju.

- Zato što ratni profiteri i dalje dobro žive... Zato što mi je suprug bio dragovoljac i zdravlje je ostavio na ratištu, a sve što je dobio bila je mizerna mirovina, jer se nije htio gurati i tražiti niti da mu se prizna čin koji je imao. Zato.
- Nije normalno da je bilo tko, a naročito nemoćni, bude toliko ponižen pa da kopa po smeću, da nema nego par kuna kada ide u dućan, da jedva preživljava uz sve bogatstvo oko njih od ljudi koji su besramno bogati.
- Podržavam ovu peticiju iz razloga što su naši roditelji radili za dobrobit ove države i svoj radni vijek pošteno odradili, od primanja im se uzimalo za zasluženu mirovinu. Nije u redu da sada kada trebaju odmor i uživati malo u godinama koje su im preostale, da moraju kopati po kontejnerima... Nisu oni manje vrijedni od onih koji bespravno zgrću milijune i bogate se na tuđim leđima i lopovluku.
- Živim u županiji koja je najveća površinom, a s najmanje stanovnika. Posao me vodi po svim selima i zaseocima i vidim koliko ima staraca koji jedva preživljavaju... treba im pomoći.
- Zato što su naši umirovljenici najsiromašniji u Europskoj uniji, a hrana, reži-je i sve ostalo je najskuplje u Europskoj uniji. Najniža mirovina bi trebala biti bar 500 eura, naravno, za one koji su uvjete za mirovinu stekli iz radnog odnosa; o privilegiranim mirovinama ne bih, jer one ne bi smjele teretiti mirovinski fond.
- **Treba li komentari?? Neka naši političari žive mjesec dana s prosječnom mirovinom manjom od 2.000 kuna. Sramotno, ponižavajuće i poražavajuće.**
- Što će biti ovom peticijom? Svi znaju u našoj zemlji koji su razmjeri siromaštva, pa do sada nije bilo dobre volje bilo što poduzeti. Nadam se da će se ipak nešto
- postići, zato ju i potpisujem. Život u siromaštvu nije život dostojan čovjeka.
- Potpisala sam zato što sam i ja penzioner sa 34 godine radnog staža a penzija mi je 1.250 kn i 350 kn dodatka - liječim se od karcinoma i sve potrošim na lijekove i kako da danas penzioneri žive normalno i liječe se s tako malom penzijom, samo što sam svako jutro rekla dobro jutro na poslu pa zaslužila sam više od ovoga.
- Zato sto vidim oko sebe na selu kakve mirovine ljudi imaju, i zato sto sam i ja i mama u istoj lošoj situaciji.
- **Samo treba uskladiti mirovine s prosječnim plaćama i smanjiti privilegije političara. Njihova bahatost je beskrajna i posl-je mandata. Bit će onda za sve dosta.**
- Potpisujem zato jer smatram da su umirovljenici, a i sve starije osobe, dali temeljni doprinos za Hrvatsku, jer bez njihovog rada i zalaganja ne bi bilo ni teme-

„Hvala svim našim aktivistima koji su zdušno pristupili akciji i prikupili toliki broj potpisa te potpisnicima koji nas podržavaju u istaknutim zahtjevima. Smatram kako zahtjeve peticije ne treba proširiti, već na njima i njihovoj realizaciji ustrajati do kraja, na sve načine”, zaključuje Kosić.

TROGIR

IVAN BAKICA: Naš čovik je vrag

U Trogiru je prikupljeno okruglo 500 potpisa. Iz Podružnice SUH-a Trogir poručuju kako se moglo prikupiti i koji glas više, ali su zadovoljni.

„Da nas je vrijeme poslužilo, bilo bi i bolje. Planove nam je poremetila kiša jer smo prvo potpise prikupljali vani na tržnici. Oglasili smo se na Radiju Trogir nekoliko puta i potom donijeli odluku da se po potpise ide od ulice do ulice”, naglašava Ivan

Bakica, predsjednik Podružnice SUH-a Trogir.

Ukupno osam ljudi je prikupljalo potpise po kućanstvima. Peticija se mogla potpisati i svaki dan ujutro u uredskim prostorijama SUH-a u središtu Trogira, te u poslijepodnevnom satima u društvenim prostorijama SUH-a izvan grada, gdje umirovljenici igraju karte, šah i tombolu.

„Nismo imali problema, svi su potpisali. No, naš čovik je vrag - uvijek mora nešto prigovoriti. Potpisat će, ali će prigovarati da se ništa nije promijenilo. Neki su bili skeptični, jer su mislili da se za lažemo za određenu političku opciju. Ipak, većina ljudi je bila pozitivna. Ali, bilo je puno više mladih nego starijih koji su potpisivali, jer znaju da to i njih čeka”, nastavlja Bakica i dodaje kako je peticija pametna i dobra, ali bi se ubuduće trebalo uključiti više ljudi.

„Ovdje se radi o dobrobiti radnika i borimo se za bolje uvjete života umirovljenika. Smatram da je brojka od 25 tisuća potpisa premalo za cijelu Hrvatsku. Kada bi se u budućnosti ponovila neka slična peticija, mislim da bi odaziv bio još bolji, jer smo i mi sami učili kroz ovu akciju. Što se tiče realizacije zahtjeva, nisam optimist. No, stariji ljudi kažu da nada umire posljednja. Treba živjeti u nadi jer - gore ne može biti”, mudro poručuje.

ZAGREB - STUDENTSKI GRAD

ZDENKA LADIŠIĆ: Nije bilo uzalud

„U početku akcije pomislila sam kako ćemo uspjeti prikupiti ciljanih 10 tisuća potpisa, a danas možemo biti više nego zadovoljni s više od 25 tisuća potpisa u Hrvatskoj”, naglašava Zdenka Ladišić, predsjednica zagrebačke Podružnice SUH-a Studentski grad, koja broji ukupno 567 potpisa.

Prilikom provođenja akcije u Zagrebu susreli su se s nekoliko poteškoća, a prvi je problem bio osigurati ljude koji će raditi

na prikupljanju potpisa.

„Ništa manji problem nije bio niti manjak štandova. Znamo da je iznajmljivanje skupo, ali ipak djeluje ozbiljnije nego potpisivanje na nekakvom stoliću. Mi smo u Studentskom gradu posudili mali sklopivi štand, na koji smo stavili zastavu SUH-a, propagandne materijale, kao i časopise SUH-a”, nastavlja Ladišić.

Potpise su prvo skupljali na njihovim druženjima, te postavljajući lista u Mjesnom odboru. Bili su i na Trgu bana Jelačića, gdje je bio znatan odaziv građana.

„Reakcije ljudi su ponekad bile burne. Najviše je bilo onih koji su govorili da se peticija ne isplati i da uzalud trošimo vrijeme. Neprimjerene su bile reakcije onih koji imaju male mirovine, a nisu željeli dati potpis”, ističe Ladišić i dodaje kako im je najdraže bilo kada su mladi ljudi potpisivali peticiju.

„Odmah smo ih pohvalili i rekli da se tim potpisom bore za svoje roditelje, kao i za svoju budućnost. Trebamo dokazati da umirovljenici nisu „otpisani”, nego aktivni sudionici u praćenju društvenih procesa, te da na svaku nepravilnost i povredu reagiraju”.

S obzirom da HDZ i Most zapravo nigdje ne spominju umirovljenike, peticiju bi, zaključuje Ladišić, mogli upotrijebiti s nekim zahtjevima poput opstanka javnog zdravstva, kako se i ono dobro ne bi uništilo. Ipak, **na Trgu su potpisali i gradonačelnik Bandić i mnogi uglednici, pa čak i neki saborski zastupnici.**

lja za prosperitet Hrvatske. Umirovljenici nisu balast društva; treba prestati s omalovažavanjem njihovog doprinosa u vrijednosti društva.

- Svakim danom sve više i više ima jako siromašnih obitelji. Najtužnije mi je bilo prije par dana gđa XY me zamolila da joj uplatim 300,00 kn za mast koju ne pokriva HZZO za njenu djecu.
- Zar je uopće potreban komentar? Prestrašno je gledati starce i starice kako kopaju po kontejnerima ne bi li dohvatili koju bocu. Jednom sam vidjela starog čovjeka s hodalicom kako pretražuje kantu za smeće.
- Odavno je ovo trebalo napraviti, ne što su se vukle peticije u ime obitelji i ostale gluposti.
- I ja ću uskoro biti stara, svatko će biti star. Jadno je da se u našoj zemlji čovjek mora bojati toga doba i živjeti poniženo sakupljajući ostatke - čitajte smeće.

Voljela bi kad bi svako doba života čovjeka prolazilo u miru i dostojanstveno, s podmirenim bar osnovnim potrebama. Iako je svatko zaslužio i mrvicu više od toga.

- Stari su nemoćni, ali nisu zato za smrt. U krajnjem slučaju da njih nije bilo, ne bi bilo ni nas. Koliko god nam bilo dobro ili ne, nisu najsiromašniji starci za to krivi, prije da su „bogati”.
- **Zašto?! Slika siromašnih starijih osoba je sramotna slika svih nas, neosjetljivih za osobnu vrstu, kao da ćemo svi vječno biti mladi i zdravi. Strašno, koliko to graniči s ograničenim, sebičnim umom!**
- Jako malo, skoro nitko, se ne brine kako stariji ljudi žive. A to je bitno, jer ti ljudi su dali nešto za svoju domovinu, djecu, društvo. Ne smijemo ih pustiti na milost i nemilost i eventualno nekome tko se sažalio, i pomogne.
- Briga za starije pala je na nultu točku.

- Zato jer se o umirovljenicima uvijek govori i piše kao teretu ovog društva.
- Žaloso je gledati sudbine ljudi oko sebe. Nitko nije zaslužio pod stare dane biti gladan i tako osiromašen. To je sudbina nekoć uglednih ljudi koji su pošteno odradili svoj radni vijek i dali doprinos društvu, pošteno odgojili svoju djecu i danas kopaju po kontejnerima ili boluju za boravljani od društva.
- Od penzije nemam, ni za režije, ni za život.
- Potpisala sam ovu peticiju jer i sama, nakon 55 godina života i 31 godine staža, imam sramotnu mirovinu 1.280 kn plus 120 kn iz BiH. Sramota da toliko neki dobivaju socijalne pomoći, a da nikad nisu radili.
- Zato sto mi je teško gledati starije građane koji su od svojih plaća izdavali za škole, vrtiće, ceste, tvornice, a danas kao nagradu od društva - kopaju po kontejnerima.

DONJA LOMNICA

ZORICA MUŽEK: Unuka je prva potpisala

U Donjoj Lomnici prikupljeno je 387 potpisa, što je bilo iznad njihovih očekivanja. Nisu mislili da će biti toliko, s obzirom na broj članova, koji je mnogo manji. Ipak se radi o jednoj maloj podružnici i malom mjestu, poručuju iz SUH-a.

„Neki su ljudi bili skeptični i govorili kako je to sve bez veze i da se ništa neće promijeniti. To su uglavnom bili stariji ljudi, dok su mladi mnogo bolje reagirali i sprem-

no potpisivali. Bilo je više potpisa mladih osoba, kojima smo obrazlagali da smo na 39 posto mirovina, a trebali bi biti barem na 50 posto. To i njih čeka”, naglašava Zorica Mužek, predsjednica Podružnice SUH-a Donja Lomnica.

Kako bi prikupili što više potpisa, dobro su se organizirali. U svakoj ulici imaju po jednog povjerenika koji obavlja sve što treba - od skupljanja članarina, do izleta i potpisa za peticiju.

„Nas sedam iz Podružnice obilazili smo svaki svoju ulicu. Išlo se od kuće do kuće, a obitelj nam je pomogla. Moja unuka je prva potpisala. Mladi su inače odmah potpisivali, a stariji su govorili da dok su živi neće biti promjena”, nastavlja Mužek koja smatra da su si dali truda i da su pokazali da treba raditi na dobrobit svijetu.

„Ako ne radimo, neće biti nade u bolje sutra. Moramo se boriti. Očekujem da naš SUH s obzirom na broj potpisa poduzme mjere i piše predsjednici i Vladi. Novaca nema, ali ako se nešto hoće, pronade se način. Očito da Vlada misli da mi umirovljenici ne zaslužujemo novac”, zaključuje.

ŠTO TRAŽIMO PETICIJOM?

Uvesti bolje usklađivanje mirovina, minimalnu i „socijalna” mirovinu...

Tražimo uvođenje minimalne mirovine u visini 50 posto od minimalne plaće te uvođenje tzv. socijalne mirovine odnosno državne naknade za starije od 65 godina bez mirovine na teret proračuna. Podsjetimo pri tom kako je stari dug umirovljenicima dosegao oko 10 milijardi kuna, pa se vlada i u mnogo težim okolnostima suglasila isplatiti ga.

Dug novim umirovljenicima imao bi težinu od oko 3,5 milijardi kuna povećanja godišnje, no u slučaju jednokratne isplate, sigurno bi se moglo govoriti o drukčijim brojkama. Takvo jednokratno usklađivanje i poravnavanje startnih pozicija novih i starih umirovljenika je naprosto neophodan prvi korak. Nadalje, procijenili smo kako bi minimalna mirovina, uz postojeći institut najniže mirovine, u slučaju izračuna na temelju bruto minimalne plaće, iznosila oko 1.500 kn, čime bi trošak ove izmjene bio oko 950.000 kn godišnje.

Međutim, trenutno bi realnije bilo utvrđivanje minimalne mirovine na 50 posto neto minimalne plaće, pa bi ona tako iznosila 1.200 kn, što je svakako više od postojećeg iznosa najniže mirovine za 15 godina radnog staža. Najniže mirovine bi se zadržale, ali bi se svima onima koji imaju manje od 1.200 kn pripala razlika do minimalne. Može li netko preživjeti od 1.200 kn mirovine? Ne može. Ne može preživjeti niti od 1.500 kn, no početni se koraci moraju poduzeti.

Najbitnije je da se uvede automatizam prema kojem bi minimalna mirovina svake godine bila usklađena s minimalnom plaćom, podržavajući sindikalne zahtjeve da minimalna plaća treba iznositi 50 posto prosječne plaće.

Novi model usklađivanja Drugi zahtjev iz peticije pozi-

va na poboljšanje modela usklađivanja mirovina. Postojeći model je vrlo zbrkan i ne daje realnu sliku, jer se praktički koristi klasična „švicarska formula” po kojoj su godišnje mirovine gubile realnu vrijednost za oko jedan posto. Zato i jesmo danas na vrhu EU ljestvice siromašnih starijih od 65 godina.

Naš je prijedlog uvesti novi model usklađivanja mirovina s rastom plaća zaposlenih i potrošačkim indeksom izrađenim posebno za usklađivanje mirovina, i to potrošački indeks za mirovine koji se ne smije računati na temelju kretanja svih cijena, već samo cijena hrane, stanovanja, grijanja, zdravlja i prijevoza i sl. Također, uz usklađivanje dva puta godišnje s povoljnijim faktorom (porasta plaća ili potrošačkog indeksa), dodajemo da bi se jednom godišnje mirovine trebale uskladiti i s rastom bruto društvenog proizvoda.

Prema našim procjenama rast mirovina po ovoj metodologiji bi iznosio između dva i 3 posto godišnje. Cijena ovog „paketa” bila između 600 i 900 milijuna kuna godišnje. Adekvatnim usklađivanjem mirovina se najuspješnije sprječava siromaštvo.

U našoj peticiji treći zahtjev je vrlo kratak: Unaprijedimo zaštitu i participaciju umirovljenika. Pod time na prvom mjestu tražimo uvođenje posebnog pravobranitelja za starije osobe, ali i uvođenje savjetodavnih tijela za umirovljenike i starije osobe na razini županija, gradova i općina. Jer, mi doista želimo, možemo i znamo suodlučivati o cijeloj društvenoj zajednici.

No, iz naše Programске platforme 40+, ima još dosta zahtjeva o kojima treba razgovarati. Mi smo ovdje, već kucamo na vrata Vlade!

Umirovljenici protiv kanadizacije zdravstva!

Zamislite da imate zdravstveno osiguranje koje ne pokriva zubara, okulistu niti ikakve lijekove, te da iz vlastitog džepa ili putem dodatnih, privatnih osiguranja, morate plaćati sve usluge stomatologa, okulista, psihoterapeuta, kućnu njegu, dugoročnu skrb, proteze itd. Takvo je "javno zdravstvo" javno za siromašne, a privatno za bogate

Piše: Maja Šubarić Mahmuljin

Jedan od prvih poteza mandatar Tihomira Oreškovića - najava kanadizacije hrvatskog zdravstva, zabrinula je Sindikat umirovljenika Hrvatske, kao i brojne druge udruge i sindikate. Iako u Hrvatskoj „vapi-mo“ za reformama poput smanjenja glomaznog i neučinkovitog državnog aparata, postavlja se pitanje da li je upravo zdravstvo, koje je poznato po svojoj socijalnoj dimenziji, ono što treba pod hitno mijenjati.

Bogatima više, siromašnima manje?

Ono što je najviše zabrinulo je kontekst u kojem je mandatar najavio zdravstvenu reformu. Naime, nakon što je nekoliko sati diano s prijateljem Antom Čorušićem, kandidatom HDZ-a za ministra zdrav(lja)stva, svi-ma su se u sjećanje vratile izjave dotičnoga: "Bogati moraju dobiti bolju skrb, a sirotinji standardna zaštita", te „Ako hoćeš bolji krevet ili madrac, moraš dodatno platiti". Kada se tome doda kako je to mandatar izjavio nakon razgovora u Mostu, zaključilo se da se Hrvatskoj „kuha“ zdravstvena reforma po ugledu na kanadski sustav. Most je, međutim, odmah demantirao naum za uvođenje velikih socijalnih razlika privatizacijom zdravstva.

K tome, Oreškoviću očito nije poznato kako Hrvatska, po prvom predsjedatelju Svjetske zdravstvene organizacije, dr. Andriji Štamparu, slovi kao promicateljica javnog zdravstva. Za zemlju poput Kanade nešto privatniji zdravstveni sustav logičan je izbor jer tamo ljudi imaju posao, odličan životni standard, uređen sustav, gospodarski rast i brojne druge povlastice koje mi u jednoj siromašnoj Hrvatskoj možemo samo sanjati. Hrvatsko javno zdravstvo je čak i izvorni model, kojim možemo biti ponosni.

Više zdravlja svima

Hrvatska je na lošem 6. mjestu zemalja u svijetu od ukupno 96 po Global AgeWatch Indexu za 2015. godinu. Životni uvjeti starijih osoba općenito su najbolji u Švedskoj, a potom slijede Norveška, Švedska i Njemačka. Od zemalja Istočne Europe iza nas su Srbija, Ukrajina i Crna Gora, a zanimljivo je da su bolje rangirane od nas Bugar-

ska, Albanija, i Rumunjska. Dok po materijalnom statusu Hrvatska zauzima 67. mjesto, po zdravstvenom statusu smo na dobrom 49. mjestu. Iza nas smo ostavili Češku, Sloveniju i Poljsku.

Ovi podaci pokazuju da bismo definitivno trebali poraditi na uvjetima života starije populacije u Hrvatskoj, što bi značilo da im treba omogućiti više prava, a ne manje. Stoga ne čudi da je Sindikat umirovljenika Hrvatske odmah 29. prosinca 2015. izdao priopćenje za javnost u kojem izražava zabrinutost izjavom mandatar Tihomira Oreškovića kako će se kanadizirati hrvatsko zdravstvo, čime bi se izgubila neka dosadašnja prava poput besplatnih lijekova na recept.

Privatizacija u celofanu

Oreškovićevo najava "reformu" zdravstva nije neočekivan potez s obzirom da Orešković dolazi upravo iz Kanade, a karijeru je gradio u farmaceutskoj industriji. No, zabrinjava činjenica da je započeo davati javne izjave o modelu reforme zdravstva, a da se o tome prethodno nije provela široka javna rasprava. Stoga su glavni akteri pokušali pokrpati nezadovoljstvo građana.

"Svi znate da sam odrastao u Kanadi i mislim da je njihov model uspješan. Ima mogućnosti za efikasnost i treba gledati gdje možemo smanjiti neke stvari. To ne znači da je privatni sustav jedina solucija" - izjavio je Orešković, vjerujemo u dobroj namjeri, ali pokazujući da ne poznaje dobro hrvatsko zdravstvo.

„Pojednostavit ćemo osnivanje privatnih bolnica u zakonodavnom okviru, ali će dobiti morati reinvestirati u opremu i zapošljavanje“ izjavio je dr. Čorušić, dodajući da će HZZO ostati jedini neprofitni državni osiguravatelj, te dodao kako „slijede promjene u osiguranju u smislu tržišne orijentacije dopunskog i dodatnog zdravstvenog osiguranja. Sva nadogradnja usluge, primjerice izbor bolje bolničke sobe ili biranje liječnika imenom i prezimenom, naplaćivat će se i to će si priuštiti oni koji to mogu“ - nastavio je Čorušić, koji je također priznao da treba održati tradiciju i očuvati svoj sustav koji je nešto socijalnijeg karaktera od kanadskog.

Istina o kanadskom zdravstvu

Sve zdravstvene ustanove u Kanadi su privatne te imaju ugovor s državnim osiguravateljem. Postoji jedan krovni državni osiguravatelj, čiji su korisnici svi građani te svi imaju pravo na osnovno zdravstveno osiguranje, a svaka, od ukupno 10 provincija, definira vlastiti zdravstveni paket koji uvijek potpuno pokriva primarno zdravstveno osiguranje i boravak u bolnici, bez plaćanja participacije.

No, ono što svakako treba imati na umu jest to da obavezno osiguranje ne pokriva zubara, okulista niti ikakve lijekove, te kanadski državljani, iz vlastitog džepa ili putem dodatnih, privatnih osiguranja, moraju plaćati sve usluge stomatologa, okulista, psihoterapeuta, kućnu njegu, dugoročnu skrb itd. Tako je kanadsko "javno zdravstvo", javno za siromašne, a privatno za bogate.

Most je, sada se pojašnjalo, za razliku od HDZ-a, ne zagovara privatizaciju zdravstva, ali su ipak "mišljenja da bi uvođenje privatnog sektora u zdravstvo povećalo efikasnost sustava i smanjilo trošak njegova financiranja iz javnih izvora".

Hrvatska Kanada

Sindikat umirovljenika Hrvatske u svom je priopćenju naglasio kako je hrvatsko javno zdravstvo univerzalno i promiče jednakopravnost, dok je kanadski model, iako nominalno javni sustav i nešto bolji od SAD-ovog, ipak bitno drukčiji. „Stoga vjerujemo kako HDZ i Most nikako ne bi dali uputu kojom se bitno reducira javno zdravstvo, te se smanjuju prava zdravstvenih osiguranika“, naglasili su iz SUH-a.

Kanada je za Hrvate po mnogočemu obećana zemlja (što možemo vidjeti po velikom broju mladih koji su upravo tamo otišli trbuhom za kruhom), ali ne po zdravstvenom sustavu. Kako su starije osobe u Hrvatskoj mahom u zoni siromaštva, jednostavno je pretpostaviti kako bi prošle u zdravstvenoj reformi po kanadskom receptu. Očito će se i javno zdravstvo naći na listi prava od kojih se ne odustaje.

Preostaje nam vjerovati da će i Hrvatska jednog dana biti obećana zemlja za naše mlade, umirovljenike, starije osobe, obitelji s djecom, branitelje, žene i sve druge građane. Kada bismo barem mogli kanadizirati cijelu Hrvatsku - zamislite kako bi nam bilo lijepo da u našoj zemlji ima posla za sve ljude, svatko ima svoju kuću, da imamo visoki životni standard i čak nudimo poslove i bolji život strancima. To bi bio pravi potez naše Vlade, stoga se nadamo da HDZ i Most imaju i takve mjere u planu!

Isplata jednokratnog novčanog primanja

U prosincu 2015. isplaćeno je jednokratno novčano primanje korisnicima mirovine na njihove račune u poslovnim bankama ili poštom, ovisno o načinu primanja mirovine.

Jednokratno novčano primanje izuzeto je od ovrhe, stoga je svim korisnicima kojima je redovan račun blokiran primanje isplaćeno na zaštićen račun.

Korisnicima koji su **mirovinu ostvarili u republikama bivše SFRJ** (a nisu korisnici hrvatske mirovine) i mirovina im se isplaćuje u RH, pripada jednokratno novčano primanje u svoti od 100,00 kn, bez obzira na visinu mirovinskih primanja.

Za korisnike mirovinskih primanja koji su ostvarili **mirovinu na temelju međunarodnih ugovora o socijalnom osiguranju ili primjenom pravnih propisa EU** u RH i kojima mirovina iz hrvatskog osiguranja iznosi 3.000,00 kuna i manje, **jednokratno novčano primanje iznosi od 145,00 do 325,00 kuna**, ovisno o iznosu ukupnog mirovinskog primanja u isplati u RH i iz inozemstva.

Zavod je od inozemnih nositelja mirovinskog osiguranja preuzeo podatke o visini mirovine korisnika koji uz hrvatsku primaju i inozemnu mirovinu.

Korisnicima za koje do 30. studenoga 2015. inozemni nositelj nije dostavio podatke, a koji su ostvarili mirovinu na temelju međunarodnih ugovora o socijalnom osiguranju ili primjenom pravnih propisa **Europske unije**, isplaćeno je jednokratno novčano primanje u svoti od 145,00 kuna.

Preko aplikacije **"Korisnici inozemne mirovine – provjera podataka"**, unosom OIB-a korisnici mogu provjeriti je li inozemni nositelj dostavio podatke o svoti njihove inozemne mirovine. **Aplikacija sadrži i uputu o tome što**

korisnik treba učiniti ako inozemni nositelj nije dostavio podatak o visini njegove mirovine ili ako korisnik još nije ostvario pravo na inozemnu mirovinu.

Korisnici mirovine iz inozemstva mogu osobno, do 29. veljače 2016., dostaviti potvrdu inozemnog nositelja o visini inozemne mirovine, temeljem čega će Zavod obračunati i isplatiti razliku između isplaćenog iznosa jednokratnog novčanog primanja i primanja koje im pripada.

Također, **korisnici koji još nisu ostvarili pravo na inozemnu mirovinu**, do 29. veljače 2016. mogu dostaviti potvrdu nositelja mirovinskog osiguranja države u kojoj su radili, da nisu korisnici inozemne mirovine, nakon čega će im Zavod obračunati jednokratno novčano primanje.

Ovo primanje isplaćeno je za ukupno 1 104 895 korisnika.

Broj korisnika mirovina i svote jednokratnog novčanog primanja u prosincu 2015.:

- 325 kuna = 45 992 korisnika
sredstva: 14.947.400,00 kuna
- 225 kuna = 306 007 korisnika
sredstva: 68.851.575,00 kuna
- 145 kuna = 355 046 korisnika
sredstva: 51.481.670,00 kuna
- 100 kuna = 378 784 korisnika
sredstva: 37.878.400,00 kuna
- 100 kuna (države bivše SFRJ) =
19 066 korisnika
sredstva: 1.906.600,00 kuna.

Podnošenje zahtjeva za starosnu mirovinu

Zahtjev za priznanje prava na starosnu i prijevremenu starosnu mirovinu može se podnijeti u područnim službama/uredima i ispostavama Zavoda najranije **mjesec dana prije prestanka osiguranja**.

Tiskanica zahtjeva, na kojoj su posebno istaknuti dokumenti koje treba priložiti, može se preuzeti na internetskoj stranici Zavoda ili nabaviti u Narodnim novinama.

Osim uobičajenih dokumenata, uz zahtjev treba priložiti i **ovlaštenje/suglasnost koju izdaje banka**, s podatkom o IBAN konstrukciji tekućeg računa.

Ako je osiguranik radio u inozemstvu, u zahtjevu treba to navesti te priložiti dokaze o zaposlenju u inozemstvu (osiguraničke karte ili slično), dokaz o državljanstvu, rodni i vjenčani list.

Uz zahtjev za **prijevremenu starosnu mirovinu zbog stečaja** treba priložiti i potvrdu nadležne službe za zapošljavanje o razdoblju nezaposlenosti.

Radi bržeg ostvarivanja prava na mirovinu, u Zavodu se može pokrenuti i tzv. **postupak pretkompletiranja**

Budućim umirovljenicima omogućeno je da **dvanaest mjeseci prije podnošenja zahtjeva** za mirovinu obavijeste Zavod o namjeri odlaska u starosnu ili prijevremenu starosnu mirovinu te tako brže ostvare svoje pravo kada podnesu zahtjev za mirovinu.

Stož ostvaren u inozemstvu mora potvrditi inozemni nositelj osiguranja kako bi se zadovoljio uvjet staža potreban za stjecanje prava na mirovinu iz hrvatskog osiguranja.

Zabilježili smo – izdvajamo

- Državni ured za reviziju objavio je izvješće o obavljenoj reviziji HZMO-a u 2014. godini. Budući da revizijom nisu utvrđene nepravilnosti i propusti vezani uz usklađenost poslovanja HZMO-a (financijskih izvještaja i poslovanja), o tome je izraženo **bezuvjetno mišljenje**.
- **Naredbu o iznosima osnovica za obračun doprinosa za obvezna osiguranja za 2016.** donio je ministar financija (NN br. 125/2015.):
 - najniža mjesečna osnovica - 2.812,95 kn
 - najviša mjesečna osnovica - 48.222,00 kn
 - najviša godišnja osnovica - 578.664,00 kn
 - dnevna osnovica za obračun doprinosa sezonskim radnicima u poljoprivredi - 93,77 kn.

KORISNICI MIROVINA - u prosincu 2015.

VRSTE MIROVINA	UKUPAN BROJ KORISNIKA	PROSJEČNE SVOTE MIROVINA
Prema Zakonu o mirovinskom osiguranju - ZOMO		
Starosna mirovina	502 644	2.471,41 kn
Starosna mirovina za dugogodišnje osiguranike - čl. 35. ZOMO	9 446	3.404,72 kn
Starosna mirovina prevedena iz invalidske - čl. 58. ZOMO	87 013	2.155,05 kn
Prijevremena starosna mirovina	169 805	2.328,80 kn
Prijevremena starosna mirovina zbog stečaja poslodavca - čl. 36. ZOMO	81	2.616,73 kn
Invalidska mirovina	135 154	1.842,90 kn
Obiteljska mirovina	228 808	1.882,47 kn
UKUPNO - ZOMO	1 132 951	2.239,61 kn
Prema Zakonu o pravima iz mirovinskog osiguranja djelatnih vojnih osoba, policijskih službenika i ovlaštenih službenih osoba - DVO, PS, OSO		
Ukupno	13 645	3.475,84 kn
Prema Zakonu o pravima hrvatskih branitelja iz Domovinskog rata i članova njihovih obitelji - ZOPHBDR		
Ukupno	72 253	5.089,94 kn
Prema Ugovoru između RH i BiH o suradnji na području prava stradalnika rata u BiH koji su bili pripadnici Hrvatskog vijeća obrane i članova njihovih obitelji - HVO		
Ukupno	6 852	2.801,87 kn
SVEUKUPNO	1 225 701	2.424,54 kn

PROSJEČNA MIROVINA (ZOMO) bez međun. ugovora - isplata u prosincu 2015. -	Iznos u kunama	Njen udio u plaći za listopad 2015. (5.720,00 kn)
Prosječna mirovina za studeni 2015.	2.482,51 kn	43,40%
Prosječna ukupna starosna mirovina za studeni 2015.	2.732,37 kn	47,77%
Prosječna starosna mirovina za studeni 2015. s m. stažem od 40+ godina	4.112,06 kn	71,89%

Korisnici mirovina - muškarci (45,68%)	559 913
Korisnici mirovina - žene (54,32%)	665 788
Odnos broja korisnika mirovina i osiguranika	1 : 1,16
Udio ukupnog broja korisnika mirovina s m. stažem od 40+ godina u ukupnom broju korisnika mirovina - ZOMO	14,15%
Udio broja korisnika starosnih mirovina s m. stažem od 40+ godina u ukupnom broju korisnika mirovina - ZOMO	19,50%
Prosječan mirovinski staž za ukupan broj korisnika mirovina - ZOMO	30 godina
Prosječna dob za ukupan broj korisnika mirovina - ZOMO	70 godina
Potrebna sredstva za isplatu mirovina i mirovinskih primanja	3.065.000.000 kn

Od obrade mirovina za studeni 2015. (isplata u prosincu 2015.) zbog nedostavljenog OIB-a HZMO-u (Uredba o dopunama Zakona o mirovinskom osiguranju, NN br. 112/2013) obustavljena je isplata mirovine za 1 916 korisnika (36 korisnika mirovine s prebivalištem u RH i 1 880 u inozemstvu).

NAKLADNIK: HZMO - Središnja služba
UREĐUJE: Odjel za odnose s javnošću
A. Mihanovića 3, 10 000 Zagreb

www.mirovinsko.hr
e-mail: urednistvo@mirovinsko.hr
fax: 01/4595-168

Za nakladnika:
Srećko Vuković

Uređuje i grafički priprema:
Odjel za odnose s javnošću

Vodič obveznog zdravstvenog osiguranja

PRILOG GLASILU SINDIKATA UMIROVLJENIKA HRVATSKE U SIJEČNJU 2016.

Iz sadržaja:

- Produženje ugovora o pružanju zdravstvene zaštite
- Novi model ugovaranja ljekarničke djelatnosti
- Mobilni palijativni timovi
- Prilagodba pedijatrijskih cijena
- Financiranje pripravničkog staža
- Promicanje zdravlja i sigurnosti na radu
- OŽB Požega - novi uređaj za MR

NOVOSTI U OBVEZONOM ZDRAVSTVENOM OSIGURANJU

Upravno vijeće Hrvatskog zavoda za zdravstveno osiguranje (HZZO) održao 17. prosinca 2015. godine svoju 98. redovnu sjednicu. U nastavku dajemo pregled najvažnijih donesenih odluka.

Produženje ugovora o pružanju zdravstvene zaštite

Radi privremenog financiranja u 2016. godini do 31. ožujka 2016. godine produljeni su ugovori i načini plaćanja za sve ugovorne subjekte HZZO-a u primarnoj zdravstvenoj zaštiti te ugovorene, prema Natječaju za ugovaranje zdravstvene zaštite za sanitet, specijalističko-konzilijarnu i bolničku zdravstvenu zaštitu.

Uvodi se novi model ugovaranja ljekarničke djelatnosti

Za ljekarničku djelatnost utvrđeni su novi dijagnostičko-terapijski postupci (DTP) kojima su utvrđene cijene usluga izdavanja lijekova na recept.

Ranije cijene bile su utvrđene Odlukom o utvrđivanju Popisa dijagnostičkih i terapijskih postupaka u zdravstvenim djelatnostima - vremenski i kadrovski normativi (tzv. Plava knjiga).

Utvrđivanjem DTP-a za ljekarničku djelatnost izvršena je tehnička promje-

na koja predstavlja prvi korak reforme ljekarničke djelatnosti.

Naime, sada će se ljekarnicima prema DTP - u plaćati postupci 1. razine u ljekarničkoj djelatnosti koji obuhvaćaju svakodnevni rad ljekarnika kao što je izdavanje lijekova na recept.

U nastavku definiranja novog modela ugovaranja u planu je definiranje 2. razine dijagnostičko-terapijskih postupaka (DTP) poput npr. obračunavanja prijave nuspojava i sprečavanja interakcija lijekova s drugim lijekovima.

U palijativnoj skrbi mobilni palijativni timovi i koordinatori

U skladu s Mrežom javne zdravstvene službe HZZO će ubuduće ugovarati koordinateure za palijativnu skrb, kao i mobilne palijativne timove, čime će se povećati dostupnost palijativne skrbi koja će se sada pružati u okviru primarne zdravstvene zaštite.

Za ove su nove sadržaje utvrđeni kadrovski normativi kao i novčana sredstva te postupci kojima se prati rad koordinatora za palijativnu skrb.

Koordinaciju palijativne skrbi može provoditi zdravstvena ustanova (dom zdravlja i ustanova za zdravstvenu njeгу) čiji je osnivač jedinica područne

(regionalne) samouprave, dok se ugovaranje mobilnih palijativnih timova provodi isključivo s domovima zdravljia.

Prilagodba pedijatrijskih cijena

Provedena je prilagodba cijena u djelatnosti pedijatrije.

Analizom dijagnostičko-terapijskih postupaka (DTP) i dijagnostičko-terapijskih sustava (DTS) utvrđeno je da postoje mnoge specifičnosti u liječenju djece koje zahtijevaju dodatni angažman zdravstvenog osoblja kao i dodatne resurse.

Stoga su u slučajevima kad se provodi liječenje djece cijene DTS-a povećane za 20 posto, a cijene DTP-a za djecu od 0 do 3 godine povećane su za 30 posto, za djecu od 4 do 7 godina za 20 posto, a za liječenje djece od 8 do 12 godina cijene su povećane za 10 posto.

Ovakva praksa primjenjuje se u čitavom svijetu.

HZZO će izdvojiti 5 milijuna kuna za financiranje pripravničkog staža

HZZO će financirati pripravnički staž za 117 kandidata koji su izabrani nakon provedenog 2. Javnog natječaja za financiranje pripravničkog staža u studenom 2015. godine.

Pripravnički staž HZZO će financirati za 39 doktora medicine, 26 doktora dentalne medicine, 47 magistara farmacije i 5 magistara medicinske biokemije.

HZZO će ovom prilikom za financiranje pripravničkog staža izdvojiti oko 5 milijuna kuna.

Hrvatski zavod za zdravstveno osiguranje u projektu promicanja zdravlja i sigurnosti na radu

Inicijativom HZZO-a te tijela i institucija uključenih u rad Komunikacijske radne skupine u sustavu zaštite zdravljia

na radu započeo je projekt promicanja zdravljia i sigurnosti na radu u pojedinim djelatnostima.

Temeljem podataka iz informacijskog sustava HZZO-a, koji ukazuju na djelatnosti s visokim brojem prijavljenih ozljeda na radu, razmjenom informacija i dogovorom započela je suradnja s poslodavcima zainteresiranim za osnaživanje kulture prevencije na radnim mjestima s ishodom smanjenja ozljeda na radu te podizanja razine zaštite zdravljia i sigurnosti na radu, prvenstveno u djelatnostima bolnica, trgovine te univerzalnih poštanskih usluga.

Prema definiciji Međunarodne organizacije rada nacionalna kultura zaštite zdravljia i sigurnosti na radu je ona u kojoj se pravo na sigurno i zdravo radno mjesto poštuje na svim razinama, gdje nadležna državna tijela, poslodavci i radnici aktivno sudjeluju u stvaranju sigurnog i zdravog radnog okruženja kroz sustav definiranih pravila, odgovornosti i obaveza, a gdje se najveći prioritet daje načelu prevencije.

Komunikacijska radna skupina u sustavu zaštite zdravljia na radu okuplja predstavnike Ministarstva zdravljia, Ministarstva rada i mirovinskog sustava te Inspektorata rada, kao i predstavnike Hrvatskog zavoda za zaštitu zdravljia i sigurnost na radu, Hrvatskog zavoda za javno zdravstvo, Hrvatskog društava za medicinu rada Hrvatskog liječničkog zbora, Katedre za zdravstvenu ekologiju i medicinu rada Medicinskog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu, Zavoda za unapređivanje zaštite na radu, Hrvatske udruge poslodavaca, Saveza samostalnih sindikata Hrvatske i Hrvatskog zavoda za zdravstveno osiguranje.

Suradnjom i koordiniranim djelovanjem ovih tijela i institucija potiče se primjena i razvoj preventivnih mjera, osnaživanje stručnih kapaciteta za pružanje informacija o zaštiti zdravljia i sigurnosti na radu te uspostavljanje i unapređenje komunikacije i suradnje s ciljanim skupinama.

Temeljem održanih sastanka sa zainteresiranim poslodavcima u navedenim

U skladu s Mrežom javne zdravstvene službe HZZO će ubuduće ugovarati koordinate za palijativnu skrb, kao i mobilne palijativne timove, čime će se povećati dostupnost palijativne skrbi koja će se sada pružati u okviru primarne zdravstvene zaštite

HZZO će financirati pripravnčki staž za 117 kandidata koji su izabrani nakon provedenog 2. Javnog natječaja za financiranje pripravnčkog staža i to:
39 doktora medicine, 26 doktora dentalne medicine, 47 magistara farmacije i 5 magistara medicinske biokemije

djelatnostima dogovorene su zajedničke aktivnosti radne skupine i poslodavaca uključujući i stručnjake za zaštitu na radu, povjerenike radnika za zaštitu na radu te ugovorne timove medicine rada. Planirane su sljedeće aktivnosti:

1. Anketiranje radnika kojim će biti ispitani stavovi radnika o sigurnosti na radu, pogreškama koje se mogu pojaviti te izvještavanju o neželjenim događajima. Prikupljeni podaci koristit će se kod pripreme edukacija za radnike i izrade daljnjih prijedloga suradnje.
2. Edukacije radnika o akutnom djelovanju štetnosti na radnom mjestu, uključujući i davanje savjeta o zdravlju i sigurnosti na radnom mjestu te održavanju radne sposobnosti. Edukacije će u okviru specifične zdravstvene zaštite radnika provoditi ugovorni doktori specijalisti medicine rada na teret sredstava HZZO-a.
3. Izrada daljnjih prijedloga suradnje analizom provedenih aktivnosti u na-

vedenim tvrtkama i ustanovama.

Ovim projektom promicanja zdravlja i sigurnosti na radu, tijela i institucije uključene u rad Komunikacijske radne skupine te društveno odgovorne tvrtke i ustanove i njihovi zaposlenici zajednički izgrađuju strategiju za postizanje održivog razvoja, stvaranja odgovarajućih uvjeta rada te sigurnog i zdravog radnog okruženja.

U Općoj županijskoj bolnici Požega pušten je u rad najskuplji i najmoderniji magnet

Novi uređaj snage magnetskog polja 1,5 tesla, zamijenio je dvanaest godina stari MR uređaj snage 0,35 T.

Prije početka rada osoblje bolnice koje će raditi na ovom odjelu prošlo je obuku za rukovanje magnetskom rezonancom.

Novi magnet u Požegu je stigao iz Njemačke, a njegovo postavljanje trajalo je gotovo mjesec dana.

Hrvatski zavod za zdravstveno osiguranje - Direkcija
Margaretska 3, 10000 ZAGREB

www.hzzo.hr

Za nakladnika: ravnateljica Tatjana Prenda Trupec, mag. ing. el. MBA
Urednice priloga: Jasenka Pap, dipl. iur., Nevenka Mirković, dipl. iur.

BESPLATNI TELEFONSKI BROJEVI

za informacije obveznog zdravstvenog osiguranja: 0800 7979
za informacije dopunskog zdravstvenog osiguranja: 0800 7989

Virtualna mirovina bez ikakvog jamstva ili održive financije?

Prijelazni trošak drugog mirovinskog stupa košta Hrvatsku 1,65 posto BDP-a godišnje i uništava državne financije

Pišu: Jasna A. Petrović i Ivo Marjanović

10. Tko kontrolira rad obveznih mirovinskih fondova pri četiri inozemne banke?

HANFA (Hrvatska agencija za nadzor financijskih usluga) je glavno nadzorno i regulatorno tijelo u djelatnosti financijskih usluga koje obuhvaćaju mirovinske fondove, osiguravajuća društva, depozitarnu agenciju i druge sudionike na tržištu kapitala. HANFA nadzire pridržavaju li se sva mirovinska društva i fondovi propisanih zakona, ulažu li sredstva osiguranika sukladno zakonskim propisima (ulaganje u državne obveznice, u dionice domaćih tvrtki i dr. Zakonom je propisana struktura ulaganja (koliko u obveznice, koliko u dionice, koliko se može ulagati u inozemstvu).

Osim toga HANFA je dužna godišnje podnijeti izvješće Hrvatskom saboru o radu sva četiri fonda, kao i rezultate rada i stanju financija i tržišta koja ulaze u njegov djelokrug i nadležnosti.

HANFA-inih 150 službenika glavni su nadzornici financijskog sektora izvan bankarskog sustava: mirovinskih, investicijskih fondova, osiguravateljskih kuća, burze dionica, a HANFA se ne financira iz proračuna, nego iz naknada za svoje usluge na kojima ostvaruje 53 milijuna kuna godišnjeg prihoda. Primjerice, obvezni mirovinski fondovi svaki mjesec HANFA-i plaćaju, ovisno o svojoj veličini, između 250.000 i 900.000 tisuća kuna naknade - jer ih nadzire u poslovanju. A u HANFA-i su poglavito zaposleni službenici koji su svoje iskustvo, svjetonazor i veze stekli radeći u bankama, tim istima koje nadziru. Toliko o nezavisnom nadzoru!

K tomu, kad su dužnosnici HANFA-e na raspravi u Nacionalnom vijeću za umirovljenike i starije osobe 2015. godine upitani zašto se u nadzorna tijela ne uključe i predstavnici zaposlenih u umirovljenika, oni su, potpuno u šoku od drskosti takva pitanja, odgovorili kako ti ljudi nisu kompetentni?! Dakle, drugi obvezni mirovinski stup nadziru isti kadrovi iz istog miljea kao i oni koje nadziru.

11. Kolike su bile, odnosno kolike jesu administrativne naknade za upravljanje mirovinskim fondovima i druge naknade; jesu li prevelike ili premale, i što one, zapravo, pokrivaju?

Prema podatku iz knjige „Slom lažnog proroštva“ Gorana Marića u razdoblju od 2002. godine do kraja 2014. godine trošak naknada za upravljanje mirovinskim fondovima iznosio je dvije milijarde kuna, no kad bi se uključile sve naknade obveznih mirovinskih fondova, iznos bi bio još veći. Tu bi trebalo dodati i troškove Regosa (nešto manje od 100 milijuna godišnje,

iako dio poslova Regosa obavlja FINA!), kao i troškove Porezne uprave koja prikuplja mirovinske doprinose, te troškove mirovinskih osiguravajućih društava.

Podsjetimo kako je naknada za upravljanje još nedavne 2007. godine iznosila 0,95 posto, a tek je zadnje tri godine po zahtjevima sindikata smanjena na 0,45 posto, što jasno govori kako se u početku uvođenja drugog mirovinskog stupa toleriralo ogromne i neosnovane naknade (bankarskim) obveznim mirovinskim fondovima. Sigurno je da postoji značajan prostor za uštede, osobito ako se zna da se ti troškovi upravljanja odnose uglavnom na plaće zaposlenih u fondovima, bonuse, službena putovanja, skupocjene automobile, troškove usavršavanja itd.

Administrativni troškovi „pojedu“ barem 20 posto uštedenog novca u drugom stupu!

Poznato je da su Mađarskoj operativni troškovi upravljanja tim mirovinskim fondovima bili dosegli 11 posto od prikupljenih doprinosa, odnosno četiri puta više no administrativni troškovi za javni sustav, nakon čega je vlada 2011. godine odlučila ukinuti takav drugi mirovinski stup i vratiti kompletna sredstva u javni stup. U Poljskoj su administrativni troškovi sredinom 1999. godine fluktuirali u rasponu 13-15 posto od prikupljenih doprinosa da bi pali na 6,5-10 posto, no u konačnici je također donesena odluka o strategiji prebacivanja većine osiguranika natrag u javni prvi mirovinski stup. Prema uglednim ekonomistima poput Nicholasa Barra, administrativni troškovi obveznog drugog mirovinskog stupa su previsoki i ako su ukupne naknade oko jedan posto od štednje godišnje, kroz 40 godina, te uz visoko oplodjenje, ukupna mirovinska štednja - pa time i mirovina - bit će smanjena za oko 20 posto.

Primjerice, kumulativni iznos naplaćene naknade po članu (zanimljiv svakom članu obveznog mirovinskog fonda) 2010. je iznosio 1.696 kuna. Istodobno je razlika između imovine aktivnog člana i uplaćenih doprinosa po članu iznosila 4.859 kn. Zbroje li se ta dva iznosa i promotri udio naplaćenih naknada po članu u toj sumi, vidljivo je da su fondovi prosječno za sebe zadržali 26 posto, dok je ostatak pripao članu fonda (M. Bađun i I. Klemenčić, Institut za javne financije, 2011.). Danas se procjenjuje kako je čak 27 posto uplaćenog iznosa potrošeno na fondmenadžere i njihove troškove.

12. Koliki je tranzicijski trošak neuspjelog eksperimenta s drugim stupom?

Pod tranzicijskim troškom uvođenja drugog obvezatnog mirovinskog stupa predmnijeva se iznos koji nedostaje u državnom

proračunu za iznos uplata u drugi mirovinski stup (bez prihoda iz kamata), a taj je trošak danas u Hrvatskoj viši od 50 milijardi kuna. Kako Hrvatska nije uvela dodatni obvezni doprinos za drugi stup, već je od 20 posto mirovinskog doprinosa za prvi javni stup uzela 25 posto i preusmjerila u (privatne) mirovinske fondove pri četiri inozemne banke, taj je iznos trebala nadoknaditi u mirovinskom proračunu. Tako se država morala zadužiti godišnje od 4,6 do 5,2 milijardi kuna plasmanom državnih obveznica tim istim bankama - i to uz visoke kamate. Na primjer, od 2002. do 2014. godine fondovi su prihodovali od kamata 3,5 milijardi kuna.

S obzirom da se 70% plasmana fondova odnosi na državne obveznice to znači da se 2,45 milijardi kuna (3/4 od 3,5 mrd) odnosi na terećenje proračuna.

Kad se sav taj novac zbroji, tranzicijski trošak uvođenja drugog mirovinskog stupa u Hrvatskoj, s trendom daljnjeg rasta, iznosi 1,65 posto BDP-a godišnje.

U Poljskoj su tako izračunali da će tranzicijski trošak iznositi 2 posto bruto društvenog proizvoda kroz sljedećih 50 godina, te su ukinuli takav stup. Ne samo zbog javnih financija, već i zbog izračuna kako je riječ o skupom financijskom proizvodu, koji nije isplativ za osiguranike koji imaju plaće do tisuću eura.

Poljaci su radili simulaciju do 2060. godine i pokazalo se kako će država imati bitno niži deficit ako ima samo prvi javni stup, nego s dvostupanjskim sustavom. To je matematički potvrdilo da drugi stup trajno i pouzdano pogoršava održivost mirovinskog sustava, dok se povratkom sredstava iz drugog stupa jamči smanjivanje nacionalnog duga i implicitnog duga mirovinskog sustava.

Poljaci su utvrdili da drugi mirovinski stup trajno pogoršava održivost mirovinskog sustava

Kod nas se taj deficit pokušava popuniti parametrijskim promjenama u prvom javnom stupu (npr. povišena dob za umirovljenje, smanjivanje mirovina, povišena stopa doprinosa ili eliminacija mirovinskih privilegija), ali se uglavnom vodi kao povećani javni dug te u javnosti nerijetko potencira kao previsoki teret umirovljenika na proračun.

Uvođenje drugog stupa uopće nije popraćeno tranzicijskim mjerama koje bi uzela u račun i interes starije generacije i postojećih umirovljenika (osiguravaju i posebne fondove i rezerve), a da države nisu upozorene kako bi trebale uvesti transparentnije regulatorne nadzorne mehanizme, kao i mogućnost aktivnog sudjelovanja predstavnika umirovljenika i zaposlenih u takvim mehanizmima. Banke i dalje imaju dominantnu ulogu u Hrvatskoj, kontrolirajući i medije, te se ozbiljnija rasprava o ukidanju postojećeg modela drugog stupa - blokira.

13. Kolika je sigurnost sredstava osiguranika drugog mirovinskog stupa?

O sigurnosti ulaganja teško je govoriti jer fondovi ne daju obrazloženja gdje su sredstva uložena, a neka i izgubljena.

Bilo bi dobro i uputno kada bi sami osiguranici od svojih fondova zatražili izvješća, ne samo o prinosima, nego i gubitcima. Koja su to trgovačka društva gdje su njihova sredstva uložena, ili ona gdje su bila uložena, ali su otišla u stečaj?

Iako fondovi 70 posto sredstava ulažu u državne obveznice (što je za sada još sigurno), ulagalo se i u dionice te korporativne obveznice. U samo jednoj godini ulaganjem u korporativne obveznice tvrtki poput Ingre, Dalekovoda, Optime, Nexe grupe i drugih izgubljeno je 4,8 milijarde kuna.

Dakle, procjena sigurnosti ostaje na osiguranicima, koji moraju vjerovati svojim virtualnim stanjima na računu, jer će stvarno stanje saznati kada ostvare pravo na mirovinu iz drugog stupa, ali nije sigurno da će i dobiti.

Taj model Svjetske banke je vrlo nesiguran, jer zavisi od stanja na financijskim tržištima, međunarodno povezanih, pa loša kretanja na jednom kraju svijeta utječu na kretanja na drugome kraju svijeta. Tako se kriza iz 2008. negativno odrazila i na imovinu mirovinskih fondova u RH, kad su izgubljene tri mlrd. kuna, što je poznato kao „kasino ekonomija“. Drugo, sve dosadašnje analize pokazuju da se kombinirana mirovina iz 1. i 2. stupa isplati samo onima koji primaju iznadprosječne plaće. Dosad su kao korisnice drugog stupa ostale samo dvije žene - bivše menadžerice. Oni koji primaju prosječnu plaću i manje od toga, ne mogu računati na bolju mirovinu od one koju bi primali samo iz prvog stupa.

14. Kakvi su prinosi, odnosno uspješnost poslovanja fondova?

Na dan 31.11.2015. godine ukupan broj osiguranika u drugom mirovinskom stupu u sva četiri fonda iznosio je 1.727,909 članova, od čega 35,62 posto u Allianz ZB; 30,62 posto u Raiffeisen; 17,97 posto u PBZ/CO i 15,79 posto u Erste.

Neto imovina svih fondova na isti dan (31.11.2015.) iznosila je 73,944.956 kuna, odnosno za kraj godine oko 75 milijardi kuna!

Krajem 2014. godine iznosila je 66,3 mlrd. kuna, pa je porast oko devet milijardi. U posljednjih godinu dana ostvaren je porast za Mirex A (najrizičniju) kategoriju za 7,97 posto, za srednje rizičnu B kategoriju 5,23 posto, a za najmanje rizičnu C kategoriju 6,50 posto. Zanimljivo je kako je najmanji porast zabilježen u kategoriji gdje je najviše članova.

Fondovi su do kolovoza 2014. godine sredstva osiguranika

Izdavač: Sindikat umirovljenika Hrvatske

Za izdavača: Jasna A. Petrović, glavna i odgovorna urednica

Uređuje: Uredništvo

Adresa Uredništva: 10 000 Zagreb, Trg kralja Petra Krešimira IV. br. 2/II.

Info: Telefon/faks: 01/4655 146; 01/4635 202

E-mail: suh@zg.t-com.hr; Web stranica: www.suh.hr

Grafički urednici: Nenad Pejušković i Jasna A. Petrović

Tisak: GMG GRAF, Sesvete

Temeljem mišljenja Ministarstva kulture Republike Hrvatske br. 532-03-01/7-96-01 od 20. 2. 1996. Glasilo SUH-a je, kao proizvod iz članka 18. točka 13. Zakona o porezu na promet, oslobođen obveze plaćanja poreza na promet.

Cjenik oglasnog prostora (glasilo SUH-a i web stranica www.suh.hr): za jednu stranicu 4.000 kn; za pola stranice 3.000 kn i za četvrtinu stranice 2.000 kn.

iz drugog mirovinskog stupa morali ulagati 70 posto u državne obveznice, 20 posto u dionice „zdravih društava“ koji kotiraju na burzi i 10 posto slobodno.

Od kolovoza 2014. godine promjenom zakona (zbog kukanja fondova kako su ograničeni u mogućnostima „unosnog“ ulaganja) promijenjen je mogući način plasmana fondova, uz pravo svakog osiguranika da se opredijeli za jednu od tri vrste rizika ulaganja - visoko rizično (A), umjereno rizično (B) i nisko rizično ulaganje (C). Potrebno je napomenuti da se 99,6 posto osiguranika nije izjasnilo o ponuđenom riziku, te su svi ostali u kategoriji B, a za kategoriju A izjasnilo samo 4.706 osiguranika!

Ipak, rezultati poslovanja fondova zvuče optimistično i svi koji su u drugom stupu mogli bi biti zadovoljni. No, jesu li to realni rezultati? Naime, pitanje troškovne strane se ne prikazuje transparentno, pa će se konačni rezultati vidjeti tek po odlasku u mirovinu, a to je za 10-15 godina.

? 15. Koliku mirovinu mogu očekivati iz drugog mirovinskog stupa?

Na temelju podataka o visini plaća zaposlenih, vremenu ulaganja u mirovinski fond, te procjene troškova servisiranja drugog mirovinskog stupa (trošak središnjeg registra, trošak društava za upravljanje, ulazne naknade, te kamata na obveznice tranzicijskog troška), ne računajući gubitke na tržištu kapitala čiji iznos nije javno poznat, držimo da bi svi osiguranici koji imaju plaću manju od prosjeka ostvarili mirovine manje nego da su ostali samo u prvom stupu.

Tako na primjer osiguranik čija je plaća bila na razini najniže plaće (3.000 kuna bruto), s 30 godina ulaganja i 65 godina života, ostvario bi mirovinu iz drugog stupa u iznosu od oko 224 kune mjesečno.

Radnik s prosječnom mjesečnom plaćom od 8.000 kuna bruto, s 30 godina ulaganja i 65 godina života ostvario bi mirovinu iz drugog stupa od samo 596 kune mjesečno.

Postoje, međutim, kalkulatori nekih fondova, kojima dobivamo nerealne izračune. Primjerice, ako sad imate 25 godina, a za 40 godina idete u mirovinu, uz plaću od bruto 7.170 kuna, te ako vam plaća raste dva posto godišnje, pri umirovljenju ćete na računu imati oko 460.000 kuna, a mirovina iz drugog stupa bi bila 1.850 kuna. Zvuči dobro, ali tko zna hoće i kroz sljedećih 40 godina ti isti fondovi i njihove banke uopće postojati.

? 16. Ugrožava li drugi stup državni proračun?

Formalnoppravno drugi mirovinski stup nema nikakve veze s proračunom jer su to sredstva osiguranika i vode se na njihovim privatnim računima. Pupčana veza drugog stupa i proračuna su državne obveznice u koje su mirovinski fondovi plasirali više od 70 posto imovine (u nekim godinama i do 90 posto), odnosno do sada ukupno više od 50 milijardi kuna.

Da bi popunila „rupu“ u mirovinskom proračunu zbog preusmjerenja pet posto doprinosa u drugi mirovinski stup, država se mora zadužiti (4,5-5,2 mlrd. kuna plus 2,5 mlrd. kuna koliko iznosi kamata na izdane državne obveznice. To je ukupno 7 do 8 milijardi kuna godišnje. Taj iznos je kamen oko vrata državnom proračunu i da ga nema, odnosno **da nema drugog mirovinskog stupa, državni proračun ne bi bio u zoni prekomjernog deficita.** Drugim riječima, drugi mirovinski stup nije rješenje za održivost mirovinskog sustava, već je uzrokom njegove neodrživosti.

Postojeći model drugog stupa individualne (prinudne i obvezatne) kapitalizirane štednje je ugrozio isplate mirovina, kako postojećih, tako i budućih, kao i državne financije.

? 17. Kakvo rješenje predlaže SUH?

Dugoročno rješenje održivosti i adekvatnosti hrvatskog mirovinskog sustava moguće je ostvariti jedino povećanjem stope zaposlenosti, rastom plaća, eliminacijom rada na crno, strogom naplatom doprinosa, reformama u doprinosima te ponovnim jačanjem prvog mirovinskog stupa i pronalaženjem novih modela financiranja javnog sustava mirovina, primjerice kroz profesionalne mirovine i dobrovoljnu štednju.

Javni odnosno državni mirovinski stup, bilo financiran iz doprinosa ili iz poreza, treba ostati primaran i temeljan. Privatizacija mirovinskih sustava i individualizacije rizika starosti nisu opcija, već samo fakultativni komplementarni model s ciljem diversifikacije štednje za starost. Ne smije se odustati od društveno jamčene socijalne sigurnosti za rizik starosti i bolesti.

Prvi korak bi trebao biti **hitno zamrzavanje drugog mirovinskog stupa**, uz dvije moguće varijante izlaska.

Prva bi bila **ukidanje postojećeg modela obvezatnog drugog stupa i prijenos ukupnih sredstava od sedamdesetak milijardi kuna natrag u prvi stup** (odakle je uzet). To bi značilo i vraćanje mirovinskog doprinosa za prvi stup na 20 posto, što je ionako među par najnižih mirovinskih doprinosa u Europskoj uniji.

K tome, taj doprinos treba biti najmanje jednako raspoređen na poslodavca i radnika, jer je to obveza Hrvatske prema konvenciji br. 102 Međunarodne organizacije rada, ali i uobičajena praksa u EU (dapače, u većini zemalja poslodavci plaćaju viši udjel doprinosa). Nastavno će na isti način trebati biti raspoređen i teret zdravstvenog doprinosa.

Odmah bi se umjesto obvezatnog stupa prešlo na dobrovoljni, s pravom individualnog izbora osiguranika o visini i rizičnosti ulaganja.

Druga varijanta bi bila **otvaranje prava na prijelaz iz drugog u prvi stup**, zajedno sa štednjom, ali na individualnoj razini, slično modelu koji je primijenjen kod radnika s beneficiranim stažem (policija, vatrogasci itd.). Takav su model izlaza primijenile Poljska i Slovačka, dok je prvu varijantu izabrala Mađarska.

Drugi mirovinski stup bi u budućnosti trebao biti razvijen po ugledu na zapadnoeuropske zemlje, kao stup profesionalnih mirovina. Vrlo je zanimljiv, primjerice, nizozemski model, definiran kolektivnim ugovorima i uz suodlučivanje predstavnika sindikata i poslodavaca.

Razumljivo, financijska industrija u Hrvatskoj pružat će otpor bilo kakvim ozbiljnijim reformama, zahtijevajući samo povećanje izdvajanja u drugi mirovinski stup. Moguće je očekivati i prijetnje, poput onih kako banke više neće tako lako servisirati proračunske dugove i kupovati državne obveznice. Međutim, sve su to prošle i druge zemlje, koje su ukidanjem drugog mirovinskog stupa započele oporavak državnih financija i osigurale adekvatnije mirovine.

BRODSKO-POSAVSKA ŽUPANIJA

Advent u Zagrebu

Članovi SUH-a iz svih krajeva Brodsko-posavske županije, na čelu s predsjednikom Županijskog povjereništva Stjepanom Rakitićem, posjetili su svoju Središnjicu u Zagrebu 15. prosinca kako bi osobno uručili liste prikupljenih potpisa za peticiju „Glasam protiv siromaštva starijih osoba”. Puni autobus se iskrcao pred zgradom Radničkog doma, kako bi se, za početak,

družili na prigodnoj svečanosti organiziranoj u dvorani 226. Tamo su ih dočekali svi iz Središnjice, na čelu s predsjednicom Jasnom A. Petrović, a poslužili su im i prave zagrebačke štrukle.

„Peticiju smo potpisivali jer mnoge starije osobe žive bijedno i to ne svojom krivnjom. Borimo se za minimalnu i socijalnu mirovinu i za one bez ikakve mirovine. Država ne brine o obrani dostojanstva i stan-

darda starijih osoba”, naglasili su članovi iz Brodsko-posavske županije, koji se nadaju da će nova vlada krenuti u uvođenju hitnih mjera protiv siromaštva starijih osoba. Čak 2.433 potpisa iz ove županije priključeno je ukupnom broju od više od dvadeset i pet tisuća potpisa koji su prikupljeni u Hrvatskoj.

Nakon predaje potpisa i zakuske, vesela ekipa od pedesetak SUH-ovaca krenula je u pratnji zagrebačkih domaćina, Biserke Budigam i Ante Kuprešaka, u obilazak najljepših i najznačajnijih mjesta Adventa u Zagrebu. Pješice, od Trga kralja Petra Krešimira IV. prema Trgu kralja Tomislava, a potom duž Zrinjevca do Trga bana Josipa Jelačića, sa zaustavljanjem na Europskom trgu, pa preko Dolca, spustili su se na Tkalču, usput „pozdravivši” Mariju Jurić Zagorku, pa potom preko Krvavog Mosta Radićevom prošetali do Kamenitih vrata, zastali pred Saborom i crkvom sv. Marka, prošetali do vidikovca pred Uspinjačom, vratili se na Trg sv. Katarine, pa uz Klovičeve dvore do Kaptola i do katedrale sv. Stjepana. Autobusom su dalje produžili do Mirogoja i posjetili grob prvog hrvatskog predsjednika dr. Franje Tuđmana, a potom puni dojmovima krenuli put Slavenskog Broda i dalje. (Ivica Šimek)

UMAG

Veliko srce za darivanje

Podružnica SUH-a Umag i Ogranak Istraturist organizirali su krajem prosinca tradicionalnu svečanu večeru uz glazbeni program i lutriju pod pokroviteljstvom Istraturista. Večeri se odazvalo gotovo 250 umirovljenika, a njihov susret imao je humanitarni značaj. Za vrijeme priprema i na samoj večeri prikupljali su se dobrovoljni prilozi za kupnju poklona prilikom posjeta njihovim starijim i bolesnim članovima, kao i posjeta štićenicima Doma umirovljenika Umag. Pokazalo se da članovi SUH-a imaju veliko srce jer je donirano ukupno 6.690 kuna.

Prije početka večere skupu se obratio predsjednik Podružnice Anton Pertot i uputio pozdrave i iskrene želje da se i nadalje susrećemo u ovako velikom broju, kao i želje za dobro

zdravlje i sreću u Novoj 2016. godini.

Pertot se zahvalio Istraturistu na potpori u organizaciji svečane večere te istaknuo doprinos bivših radnika, sadašnjih umirovljenika Istraturista. Iznimno je velik broj radnika prošao kroz Istraturist, čemu svjedoči podatak da na području Grada Umaga i okolice živi više od 200 umirovljenika Istraturista. U znak zahvalnosti SUH-ova Podružnica Umag je Istraturistu, odnosno direktoru Ronaldu Korotaju dodijelila prigodnu plaketu.

Predsjednik Ogranaka Istraturist Fulvio Titonel naglasio je da je ovo treća godina suradnje te izrazio zadovoljstvo da ogranak broji 84 člana. Svečana večera nastavljena je tradicionalnom lutrijom, druženjem i plesom do kasnih noćnih sati.

Druženje u Domu umirovljenika Umag

Druženje članova SUH-a Umag i članova ogranaka Istraturista prilikom ispraćaja stare godine imalo je i humanitarni značaj - prilikom priprema i održavanja tradicionalne svečane večere prikupljeni su dobrovoljni prilozi u iznosu od 6.690 kuna, koji su otišli u prave ruke.

Dana 28. prosinca posjetili su štićenike Doma umirovljenika u Umagu i uručili im 130 kilograma voća i sanitetski materijal. Štićenici su zadovoljni smještajem, a vrlo pozitivno su ocijenili usluge osoblja, koje se trudi da im pruži obiteljsku atmosferu. Postavili su brojna pitanja, a naročito ih je zanimalo usklađivanje mirovina, kako bi mogli osigurati svoju egzistenciju, odnosno osjećati da nisu na teret svojim obiteljima ili društvu.

Bikla za punoljetnu podružnicu

Vrgoračka Podružnica SUH-a nekoliko dana prije Božića održala je redovitu godišnju skupštinu, prigodom koje je priređen i božićni domjenak za članice i članove Podružnice. Blagdano vrijeme idealno je poslužilo za prisjećanje na brojne aktivnosti tijekom 2015. godine u kojima je sudjelovalo čak šezdeset SUHOvaca. To su bili izleti u Nin i Biograd u lipnju, posjet Aržanu i eko selu Grabovica na Buškom jezeru u kolovozu, učešće na 7. Sportskim susretima SUH-a Splitsko-dalmatinske županije i na

vrgoračkoj biklijadi u listopadu te na božićnom sajmu njihove turističke zajednice u prosincu. Osobito je bilo veselo na biklijadi, gdje se kušalo nadaleko poznato tradicionalno piće vrgorskog kraja - bikla, kao i ostale gastronomske delicije.

Članovi Podružnice u 2015. godini išli su i u toplice Banja Vrućica, a u suradnji s tvrtkom Neuroth - slušna pomagala tri su puta organizirali besplatan test sluha za sve građane Vrgorca. Povodom Uskrsa, Dana žena i Božića priredili su prigodne domjenke. Ove brojne aktivnosti dogovarali su svakog četvrtka na redovnim sastancima u prostorijama SUH-a. Podružnica Vrgorac kontinuirano djeluje još od 1997. godine, a 3. prosinca 2015. postala je „punoljetna“. Kada su krenuli nisu imali ništa osim velike želje i upornosti prvih članova.

„Upornim radom, uz pomoć grada Vrgorca i još osamnaest naših sponzora upjeli smo urediti tri radne prostorije koje pripadaju svim sindikatima na području Vrgorca“, naglašava Petar Grbavac, tajnik Podružnice SUH-a Vrgorac. U mnogobrojnim aktivnostima, dodaje Grbavac, sudjelovalo je 250 članova, a za uspješno provođenje aktivnosti 2011. godine dobili su nagradu grada Vrgorca.

ČAKOVEC

Martinje u Međimurju

Podružnica SUH-a Čakovec je 20. studenog organizirala Druženje povodom krštenja mošta ili Martinje za sve svoje sadašnje i buduće članove te simpatizere. Druženje je održano u Gornjem Kuršancu na rijeci Dravi, u prostorijama HVIDR-e.

Za sve prisutne pripremljen je odličan gulaš te sportsko natjecanje u visećoj kuglani, pikadu i neizostavnoj beli. Uz odličnu glazbu druženje je trajalo do kasno u noć.

ZAGREB

Spremni za Novu 2016. godinu

Prosinac je bio jedan od najaktivnijih i najzbuđljivijih mjeseci u godini u svim podružnicama SUH-a u gradu Zagrebu. Prigodni programi i domjenci započeli su s dolaskom sv. Nikole. Nekoliko podružnica obilježilo je taj dan pjesmom i obveznim plesom.

Potom su uslijedili božićni domjenci! Podružnica Centar je organizirala zajednički ručak i ples u restoranu „Šarm“. Najveći je problem bio što je pet podružnica imalo domjenak isti dan! Biserka Budigam, predsjednica Povjereništva SUH-a Grada Zagreba je, zbog lovačkog gulaša na jelovniku Miroševečke podružnice, otišla k njima, a predsjednica Jasna A. Petrović je posjetila Podružnicu Studentski Grad i njihov izvrstan program. Podružnice Oporovec, Podsljeme i Granešinski Novaki imali su isto tako osim punog, bogatog stola, i program zabave.

Najraznovrsniji program imale su podružnice Studentski grad, Peščenica i Novi Zagreb. Osim ica i pića, ove podružnice organizirale su i male prigodne izložbe (nakit, čestitke) i zabavni program

u izvedbi članova i njihovih prijatelja i gostiju. Na repertoaru je sadržajem bilo „za svakog ponešto“ - od šala i skečeva do pjesama „za dušu“, od solo nastupa do manjih zborova i klapa.

Sve podružnice njeguju običaj da tijekom prosinca naprave makar skromniji domjenak ili samo zajednički popiju kavu, ali svi se barem nakratko sastanu i čestitaju si sretan Božić te upute najbolje želje za sretniju, bogatiju i radosniju Novu godinu. Tako je bilo veselo i u podružnicama Gornja i Donja Dubrava, Pliva i Ina.

Nekoliko je podružnica organiziralo i doček Nove godine u svojim prostorima, a to je svakako bilo burno! (Biserka Budigam)

Kako ću JA promijeniti svijet

Ne trebamo biti uragan, neki ljudi vjetar; budimo jesenski povjetarac, otpuhnimo listove s naših putova, pometimo ih

„Ja znam da ne mogu! A ipak to želim!” Svatko od nas je barem jednom želio nešto što objektivno možda nije mogao dobiti ili ostvariti, što zbog svoje slabosti ili pak, moći nekog drugog. I tako, vremenom, sve više zatmiljujemo svoje želje.

Sjetila sam se entuzijazma s kojim sam nakon završetka fakulteta krenula u svoj „neki novi svijet”, mijenjati ljude. Bila sam mlada i vjerovala da se svašta može promijeniti, ne baš cijeli svijet, ali svakako neke loše oblike ponašanja pojedinaca. I doista, u tome sam u dobroj mjeri i uspijevala. Bilo bi i neuspjeha, pa razočarenja u sebe, ali još više u sustav koji nije dovoljno prepoznao napore koje sam činila i uspjehe koje sam postizala; u sustav koji nije pružao dovoljno pomoći i podrške da učinjeno i ostane.

Dakle, postojala je volja i želja, bila sam maksimalno motivirana. Upravo je motivacija ona snaga koja pokreće na akciju. Postoje dvije najjednostavnije definirane vrste motivacije: intrinzična (unutarnja) koja je rezultat naše osobnosti, htjenja i mogućnosti, te ekstrinzična (vanjska) koja je rezultat vanjskih čimbenika, primjerice dobiti više novca za svoj rad, napredovati na radnom mjestu, postići više uvažavanja svojih suradnika...

Prirodna je ljudska težnja da stalno želi poboljšati svoj osobni i obiteljski život i u tome uglavnom uspijevamo. Prisjetimo se samo narodne pripovijetke o djedu koji je pokušao sam iščupati golemu repu, koja je izrasla u njegovu vrtu, pa to nije uspijevaao ni uz pomoć bake, unuka, psa i mačke sve dok im se nije pridružio mali miš i tada je tek repa iščupana!

Tako i u životu, kod postizanja većih promjena, često nam je potrebno samo malo suradnje i pomoći drugoga. Udružimo li više snage, ili bolje reći, ako ima dovoljno ljudi koji će

nam pomagati, možemo promijeniti poznati nam dio svijeta i bolje osigurati sebe i svoju obitelj. U postavljanju ciljeva i načina dolaženja do njih treba sačuvati zdrav razum i zaštititi dostojanstvo svakog pojedinca.

I upravo kad su završili naši parlamentarni izbori, Sindikat umirovljenika Hrvatske započeo je prikupljanje potpisa za peticiju „Glasam protiv siromaštva starijih osoba” kako bismo potpisima građana snažnije upozorili novu Vladu, bez obzira koja stranka ili koalicija pobijedi, na težak materijalni položaj starijih osoba i zaustavili njihovo daljnje siromašenje i pad mirovina i umanjivanje socijalnih prava i zaštitu postignutog stupnja zdravstvenog osiguranja.

Kako velika većina nije imala iskustva s prikupljanjem potpisa za peticiju na javnim mjestima, bili smo skeptični prema rezultatima koje ćemo postići. Svi smo se maksimalno trudili da akcija uspije što bolje. I sama sam već prvog dana posjetila „štand” na Trgu bana Josipa Jelačića i promatrala volontere kako mole prolaznike da potpišu peticiju.

Bilo je nespretno i sramežljivo, ali nakon srdačnih komentara i prvih potpisa volonteri su „živnuli”. Otišla sam na „zadat” na Tomislavov trg, poznatiji kao Glavni kolodvor. Dežurala sam s kolegom Krešom.

Prvi kojeg sam „privela” da potpiše peticiju bio je jedan mladić koji je rekao da to potpisuje „za svoju baku koja je jako siromašna i daleko stanuje i ide u „javnu” kuhinju” i odjurio. Prodavačica šiba neće potpisati da „ne sramotim decu, jer ne zna „gde bute vi objavili te popise, pa bu možda neko poznati pročital pa sam gotova. Ja nemam penziju, a muš kaj dobiti i zapije. Deca plaćaju režije, ali imaju školarce i nemremo nikam... A znate, ne verujem da bute s tim kaj postigli...”

Jedan mi prolaznik kaže da

je iz Like, nema puno zemlje, trošnu kućicu, nema djece, samac je, dobivao je socijalnu pomoć, a sad je doselio u neko selo kod Vrbovca i tu se prijavio i sada tu traži socijalnu pomoć, ali mu ne daju jer ima kuću u Lici. Razočaran je državom, ali on „neće ništa potpisivati, jer to ionako ne vrijedi ništa”. Neki, i mladi i stari, bez mnogo pitanja potpisuju i odlaze brzo. Desetak ljudi mi je reklo, iako su potpisali bez pogovora, „da od toga nema koristi, jer država nema novaca za sirotinju, već samo za svoje potrebe”.

Od kada sam sudjelovala u prikupljanju potpisa stalno razmišljam o našim sugrađanima koji su demotivirani da se pridruže nekoj akciji, da podupru jednu dobru inicijativu, da pokušaju izboriti makar mali pomak na bolje. Gdje su i kada, a osobito zašto, izgubili samopoštovanje i motivaciju, onu intrinzičnu, da učine nešto za sebe za svoju dostojanstveniju starost. Jedna je mlada psihologinja kad govori o samopoštovanju lijepo naglasila da je „bolje biti vjetar, nego list”. I doista zar želite biti listovi koje i najslabiji vjetar otpuše u kanalizaciju, u kaljužu i tamo polako, ali sigurno istrunu.

A sada da se vratimo na naslov, na pitanje svih pitanja „mogu li promijeniti svijet”. Koji svijet želimo promijeniti? Pa naravno naš mali svijet koji pamtimo i u kojem se osjećamo sigurno i dobro. Sigurna sam da ćete nakon razmišljanja zaključiti da je ipak bolje biti vjetar nego list. Sjetite se i samo jednog stiha pjesme Dobriše Česarića „Teče, teče jedan slap, što u njemu znači moja mala kap...”, pa budimo i jedna kap bez koje nema ni slapa.

Zajednički možemo mnogo, ako to hoćemo i želimo. Vratimo dostojanstvo našoj generaciji i promijenimo samo dio „našeg, jedinog svijeta koji živimo sada i ovdje” jer mi to možemo.

Piše: Biserka Budigam,
psihologinja

Rastava i nakon smrti

Pitanje: Prije smrti moga muža bračni odnosi su bili potpuno poremećeni tako da je moj pokojni muž podigao tužbu za razvod braka. Muž je umro prije okončanja brakorazvodnog postupka, a njegova djeca iz prvog braka nastavila su brakorazvodni postupak protiv mene, koji još nije pravomoćno okončan. Zanima me kakve posljedice po mene može imati činjenica da se u brakorazvodnom postupku utvrdi da je tužba za razvod osnovana? Postoji li mogućnost da u tom slučaju izgubim pravo nasljeđivanja pokojnog supruga? (M. S., Trogir)

Odgovor: Nažalost po vas, kako je vaš suprug pokrenuo brakorazvodnu parnicu, a poslije njegove smrti njegovi nasljednici su nastavili s vođenjem postupka za razvod braka, ako ishoduju pravomoćnu presudu kojim se brak razvodi, gubite pravo na nasljeđivanje pokojnog muža.

Nevaljala oporuka?

Pitanje: Pokojna majka je pred svoju smrt vlastoručno napisala i potpisala oporuku kojom meni ostavlja svu svoju imovinu. Oporuku nije ovjerila na sudu ili kod javnog bilježnika, niti je stavila datum sastavljanja oporuke. Hoće li navedeni nedostaci u oporuci utjecati na njezinu pravnu valjanost? Neki poznanici me „straše“ da je takva oporuka nevaljala. Jesu li u pravu? (V. P., Zagreb)

Odgovor: Očito je u pitanju tzv. holografška ili vlastoručna oporuka. Za takvu oporuku nisu potrebne druge formalnosti kao što su ovjera potpisa, datum oporuke ili slično. Što se nedostatka u pogledu datuma sačinjenja oporuke tiče, problemi mogu nastati jedino ako se pojave drugi nasljednici s oporukom, a njihova oporuka je „mlađa“ od oporuke kojom ste vi nasljednik. Naročito ističemo da se vlastoručna oporuka mora pisati vlastitom rukom (rukopis) jer je u protivnom pravno nevažeća.

Prevareni ujak

Pitanje: Vlasnik sam veće obiteljske kuće u okolici Zagreba te sam kao dobri ujak na molbu svog nećaka dopustio da zajedno s obitelji (žena i dvoje djece) useli i koristi dio kuće na određeno vrijeme. Nažalost, moja odluka da pomognem nećaku pokazala se skroz pogrešnom. On i njegova obitelj, ne samo da ne plaćaju dio režija, već me u posljednje vrijeme verbalno i čak fizički napadaju. Nisam sklopio nikakav ugovor s nećakom u kojem mu omogućujem stanovanje u kući, pa mislim da nemam nikakove pravne obveze prema njemu u pogledu stanovanja. (D. K., Virovitica)

Odgovor: Očito je da ste teško pogriješili u ocjeni svoga nećaka, kao i njegove obitelji. Ne preostaje vam ništa drugo nego da se nećaku u

pisanom obliku obratite te da zatažite da se u primjerenom roku iseli iz vaše kuće. Obzirom na okolnosti ne vjerujemo da će vaš nećak prihvatiti zahtjev za iseljenje te ćete morati podnijeti tužbu nadležnom sudu na čijem se području nalazi kuća, kojom ćete zatražiti donošenje presude da se vaš nećak iseli iz kuće zajedno sa svojom obitelji te da iz kuće iznese sve svoje stvari koje je useljenjem unio. Uz to, da zatražite nadoknadu parničkih troškova vezane uz donošenje tužbe za iseljenje.

Vraćanje vlasništva nad obiteljskom kućom

Pitanje: Ugovorom o darovanju darovao sam svom sinu obiteljsku kuću ukupne površine od 145 kvadrata, a istim ugovorom sam mu omogućio prenošenje obiteljske kuće u zemljišnim knjigama na njegovo ime i vlasništvo. Još godinu dana nakon toga sin je prema meni iskazivao dužnu pažnju, poštovanje i ljubav, da bi zatim prema meni zauzeo neprijateljski stav. Počeo me vrijeđati, pa i fizički prijetiti, da bi me na kraju fizički napao udarivši me motkom po glavi radi čega sam pretrpio lakši potres mozga. Navedenim ponašanjem sin je prema meni kao darovatelju pokazao grubu nezahvalnost pa vas molim za savjet što da učinim vezano na ugovor o darovanju jer se ovako dalje ne može živjeti? (P. M., Krapina)

Odgovor: Napravili ste veliku grešku prilikom sklapanja ugovora o darovanju jer ste daroprimcu omogućili uknjižbu prava vlasništva potpisom ugovora o darovanju. No, u ovoj situaciji predlažem vam da podignete tužbu radi opozivanja ugovora o darovanju uz zahtjev za vraćanje nekretnine u posjed i vaše vlasništvo te naknadu paričnih troškova pod prijetnjom ovrhe. Na kraju vam savjetujemo da pažljivo čuvate liječničku potvrdu o pretrpljenoj povredi koju vam je nanio vaš sin jer ona može imati presudnu važnost na rješenje spora.

Dug od 35 tisuća kuna

Pitanje: Pokojni brat je oporučno ostavio svojoj djeci svu svoju nepokretnu i pokretnu imovinu. U oporuci je još naveo da njegova djeca kao nasljednici trebaju meni isplatiti 35 tisuća kuna. Prilikom otvaranja oporuke nasljednici nisu imali nikakvih primjedbi na sadržaj oporuke, uključivo i na odredbu o isplati 35 tisuća kuna koju su mi nasljednici dužni isplatiti. Međutim, vrijeme prolazi a nasljednici više ne spominju svoju obvezu isplate navedenog iznosa iz oporuke. Što mi je činiti? Imam li pravo sudskim putem tražiti ono što mi po oporuci pripada? (S. B., Sisak)

Odgovor: Iz vašeg upita proizlazi da je u pitanju tzv. legat, kojim oporučitelj obvezuje nasljednike da se zapisovniku/legatoru isplati određena svota novaca. Ukoliko nasljednici odbijaju izvršiti isplatu, imate pravo protiv njih podići tužbu i tražiti isplatu iznosa navedenog u oporuci.

Odgovara:
Milan Tomičić
dipl. pravnik

Besplatno
pravno
savjetovanje
za članove
Sindikata
umirovljenika

01/46 55 111/244
ili 01/46 15 797

Četiri pobjednika s tri strane Hrvatske

Tko su naši čelni aktivisti koji su u svojim županijama prikupili najviše potpisa u znak podrške peticiji Glasam protiv siromaštva starijih osoba!? Kome idu pljesak i zahvalnost za izuzetno dobro organizirano prikupljanje i izvješćivanje javnosti? Kako dalje, koje su pouke, što smo naučili na ovom prvom ispitu „brušenja zubi“? Što nas još čeka? Što još iz SUH-ovog programa treba unijeti na

listu naših zahtjeva? Najviše je prikupljeno potpisa u Istri, čak 6.766 potpisa, a slijedi Grad Zagreb sa 5.438 potpisa. Slavonija je također glasno odgovorila NE siromaštvu starijih s ukupno 5.049 potpisa (Osječko-baranjska županija sa 2.616 potpisa te Brodsko-posavska sa 2.433!), dok je Dalmacija u tri županije (Splitska, Zadarska i Dubrovačka) prikupila skromnijih 1.707 potpisa.

Vladimir Buršić, predsjednik Županijskog povjereništva SUH-a Istarske županije

Prvo, treba reformirati obiteljske mirovine, kako bi se 30 do 50

Čeka nas još puno posla

posto partnerove ili partneričine mirovine moglo po njihovoj smrti dodati na osobnu mirovinu (do najviše određenog maksimalnog iznosa). Također držim kako treba uvesti kompenzacijske mjere za skrb o djeci, invalidima i starijima.

Neophodno je nastaviti razvoj politike institucionalne skrbi te povećati kapacitete domova za starije osobe i osigurati subvencije za smještaj i u privatne domove,

te nad istima vršiti i civilni nadzor (SUH bi kao udruga također mogao biti uključen u takav nadzor).

Očekujem i razradu javnog programa za dostojanstven kraj života te izgradnju hospicija u svim županijama, jer je to nasušna potreba starijih osoba.

Držim također kako treba pooštriti kaznenu odgovornost za neplaćanje mirovinskih i zdravstvenih doprinosa stvarnom primjenom visokih kazni za nepla-

tiše, jer inače doista neće biti novaca ni za isplate mirovina, a kamo li za borbu protiv siromaštva najugroženijih.

Jako je važno da se zadrži Nacionalno vijeće za umirovljenike i starije osobe u kojem će predstavnici Matice i SUH-a imati svoje predstavnike, kao i u Upravnom vijeću HZMO-a. Treba se izboriti i za mjesto u Upravnom vijeću HZZO-a, gdje nismo uopće zastupljeni, a predstavljamo važnu populaciju pacijenata.

Biserka Budigam, predsjednica Povjereništva SUH-a Grada Zagreba

Završila je zvanično akcija prikupljanja potpisa za peticiju Glasam protiv siromaštva starijih osoba. Bogatiji smo za jedno neprocjenjivo iskustvo. Najdojmljivi

su bili razgovori s nepoznatim ljudima u prolazu!

Mislim da je najtragičniji stav većine tih ljudi koji su na granici siromaštva da se ništa za njih ne može promijeniti, malodušni su s obzirom na dosadašnja iskustva. U ime potpisanih ne smijemo doz-

voliti da se u budućnosti umanje bilo koja prava, osobito pravo na mirovinu i druga socijalna i zdravstvena prava stečena radom. Osobito moramo ostati čvrsti i nepopustljivi u zahtjevu da se starijim građanima Republike Hrvatske vrati pravo na osobno poštovanje i dostojanstven život u starosti!

Mato Obradović, predsjednik Županijskog povjereništva Osječko-baranjske županije

Aktivnost oko potpisivanja peticije iznjedrila je raspon moguć-

Morali smo se pokrenuti!

nosti sindikalne borbe u redovima aktivista SUH-a, ali i drugih članova, a njihova spremnost na borbu za umirovljenička prava je ojačala. Gotovo da nije bilo građana koji je odbio otpisati peticiju. Mnogi su komentirali da smo na rubu i da moramo nešto poduzeti, jer nažalost nitko nam neće ništa servisirati, već za sve se moramo sami izboriti, a znamo da je ta borba teška i dugotrajna.

Starost traži razumijevanje i

poštovanje. Siromaštvo velikog broja građana u njihovoj starosti je sramota, ali trebala bi biti sramota i za vladajuće strukture. Zato tražimo dostojanstveno uklizavanje u kraj života. Trebamo konačno postići da u RH imamo jedinstvene mirovine. U današnje vrijeme kada je stupanj informatizacije na takvom nivou da ništa nije nemoguće, treba sve mirovine od 1991. godine do danas preračunati po istim kriterijima. Ža-

losno je da je svaka vlada mudrovala i izmišljala kojekakve formule za usklađivanje mirovina, ali nije to uspjela uspješno napraviti.

Mirovine moraju biti dostatne za dostojanstven život osoba treće životne dobi i tako se trebaju usklađivati, s rastom plaća. Kad je riječ o zdravstvenom sustavu, potrebno je ukinuti sve poreze, namete i participacije, te očuvati javno zdravstvo. Treba osigurati i dostojanstvenu starost, kroz volontersku skrb, pomoć u kući, domove za starije i na kraju kroz gerontološke centre za dostojanstven kraj života.

Stjepan Rakitić, predsjednik Županijskog povjereništva Brodsko-posavske županije

Nadam se da će nova Vlada imati razumijevanja za naše umirovljenike koji su svojim radom ostvarili mirovinu. Za veliki broj njih, ironično, veća bi sreća bila

da nisu nikada odvajali za mirovinu, već sami to spremali u džep, jer bi danas imali veću socijalnu pomoć.

Svakodnevno se u medijima najavljuju drastične reforme, pa se nužno javlja i strah u starijoj populaciji. No, mi vjerujemo ka-

ko smo i ovom peticijom i razumnim zahtjevima otvorili prostor za dijalog, pa se stoga nadamo uvažavanju umirovljenika. Nikako ne pristajemo biti „teret“ državi.

Uostalom, postoje još uvijek privilegirane mirovine, a i brojni drugi resursi za borbu protiv siromaštva.